

A VASUTI MUNKÁSOK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK HIVATALOS LAPJA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VII., Garay-utca 16. szám, II. emelet, 9,
ahová minden levél és küldemény címezendő.

Megjelenik
minden héten
pénteken.

Előfizetési árak:
Egy hóra — — — — — 80 kor. Félévre — — — — — 4.80 kor
Negyedévre — — — — — 2.40 „ Egyes szám — — — — — .20 „
A Szövetség tagjai díjtalanul kapják.

Lapunk mellékletén egy nyílt levelet közlünk. Bárha az érdekelt személyek távol állanak tőlünk, mégis oly érdekesnek, jellemzőnek és időszzerűnek tartjuk az egészet, hogy szolgálatot véltünk tenni olvasóinknak, amidőn ezt közre adjuk.

A szerkesztőség.

Értesítjük szövetségünk tagjait, hogy a múlt évben használt bélyegek értéktelenítésére vonatkozó határozat a horvátországi kerület tagjaira nem vonatkozik, tehát azok továbbra is a régi bélyegeket kötelesek elfogadni. A központi vezetőség.

Felhívjuk mindazokat, akik az 1908. évi naptárral még nem számoltak el, hogy eme kötelezettségeiknek haladéktalanul tegyenek eleget, mert legközelebb erre névszerint fogjuk őket felszólítani.

A visszamaradt naptárakat *kérjük azonnal visszaküldeni.*

*

A Magyar Vasutas 1907. évfolyama diszkutésben a héten megjelenik. Kérjük a helyi csoportok vezetéségeit, hogy sürgősen jelentsék be, vajjon megrendelik-e könyvtáruk részére az albumot.

A kiadóhivatal.

Szabadságot nem kaptunk — előre a győzelemig!

Igy szólt a nagyváradi helyi csoport sürgőnye, melylyel a küldöttközgyűlésről való elmaradását igazolta. Bár husznál több hasonló értesítés érkezett a küldöttközgyűlésre különböző helyi csoportoktól, ami bizony nem lehetett a hangulatra a legkedvezőbb: mégis mikor e sürgőnyt felolvasták, nem kelt nyomában vihar. Halk moraj futott végig a teremben — aztán tovább folyt a tanácskozás nyugodtan. Ezt a képet meg kell rögzíteni a vasutas mozgalom történetében. Aki végig nézett a sorokon, láthatta, hogy nem a közömbösség, az elfásultság szüli e hangulatot. Láthatta, hogy harcedzett proletárok nyugodtsága, méltóságos magatartása, érett megfontolástól sugalt vasfegyelmetsége ez a hatalom kapcaskodásával, pökhendiségével, éretlen hadüzenetével szemben. Mert hogy hadüzenet a szabadságnak a küldöttközgyűlésre engedélyezését megtagadni — az kétségtelen. Ugynevezett alkotmányos országban törvényesen jóváhagyott alapszabályokkal bíró egyesület rendes közgyűléséről a küldötteket eltiltani,

más, mint könnyelmű provokálás nem lehet a hatalom részéről. Minthogy pedig az új időszakot a rendes küldöttközgyűlés vezeti be: ez a szabadságmegtagadás az új érában az első hadüzenetnek tekintendő.

Ezt az első hadüzenetet szinte megmosolyogta a küldöttgyűlés. Vagy ha nem is mosolygott rajta — csatakiáltással sem felelt. Egyszerűen elraktározta. Megmutatta, hogy terveit nem hagyja keresztelni senki által — szóra sem méltatta, elhaladt mellette.

Meglátszott, hogy a küldöttgyűlés tudatában van azoknak a nagy küzdelmeknek, melyek elől a jövőben ki nem térhet, de meglátszott a legkomolyabb törekvés a jövő küzdelméhez való felfegyverkezés akarására is. Ez a küldöttgyűlés fordulópont a Vasuti Munkások Országos Szövetségének életében. Fordulópont és kiindulási pont.

A hatalom irtóháborút kezdett a szövetség ellen a múlt esztendőben. Az egyenlőtlen fegyverekkel vívott harc csodálatosan megedzette azt a csapatot, melyet megsemmisíteni akartak. Csupán az ifjú harcos szokásos izgulékonyasága higgadt le, csupán a csetepátékedv változott át komoly harci készséggé. A komoly harci készség pedig magában foglalja, hogy a puffogó, hangos harci eszközöket dobjuk ki a fegyvertárból és helyébe tervszerűen, modern harci eszközökkel fegyverkezzünk. A lefolyt küldöttgyűlés így cselekedett, mikor az első gyermek-hadüzenetet felszólalásra sem méltatta, hanem tárgyalt higgadtan tovább a kitűzött munkaprogramm szerint: a tervszerű, modern felfegyverkezés megalapozása tárgyában.

Mindenki úgy értelmezte a nagyváradi sürgőnyt, ahogy komoly munkához szokott embereknek értelmezni kellett. „Mi ugyan nem kaptunk szabadságot, velünk szemben ugyan jograblást követtek el, súlyos sérelem esett ugyan rajtunk, szövetségünkön és gyülekezési szabadságunkon — de ti, akik tanácskoztok, na zavartassátok ezzel magatokat egy percre sem, haladjatok a megkezdett uton célirányosan előre — a győzelemig!”

És a győzelem alapját rakta le a küldöttgyűlés akkor, mikor szót se vesztegetett az első hadüzenetre, hanem ahelyett a szövetség belső megerősödésének módzatait vitatta.

Az első provokálásra azzal felelt, hogy az egész vezetőséget egy akarattal, egy-

hanguan, egyöntetűen választotta meg. Nem a nemtörődömség, a szolgalelkűség, az élet hiánya, vagy a vak bizalom teremtette meg ezt a harmóniát, hanem a biztos felismerése a keservesen küzdelmesnek ígérkező jövő helyzetnek. Ezzel szemben nem lehet, nem szabad széthúzó, erőket szétforgácsoló politikát csinálni; ezzel szemben el kell hallgatni a személyes rokon- és ellenszenvnek, az egyéni ambíciónak vagy önzésnek. Ezzel szemben csak úgy lehet felvenni a győzelem reményével a küzdelmet, ha az összesség és a vezetők között legteljesebb az egyetértés, ha az összesség és a vezetőség egymás iránti bizalomban egybeforr. Ez a legteljesebb bizalom oly bámulatosan impozánsan nyilatkozott meg, ahogyan a helyzet azt a köz érdekét féltő komoly embereknek parancsolta.

Ezzel az egyöntetűséggel veszi kezdetét a szövetség konszolidációja, belső megerősödése; ez a harmónia képezi magját, forrását, kiindulási pontját a szövetség jövődi erőgyűjtésének.

Nagy, keserves, rettenetes küzdelmeknek néz elébe a szervezet, ha feladatát hűen becsületesen teljesíteni akarja. Ehez első sorban legteljesebb egyetértés kell. Ezt az egyetértést bizonyította és megteremtette a küldöttgyűlés.

Ez az egyetértés pedig a legeslegelső harci eszköz a hatalommal szemben. E nélkül már előre elvesztenék a harcot a vasuti munkások. Érezte ezt minden egyes ember és ennek a megérzésnek eredménye volt az a ritkán tapasztalható összhang, mely a gyűlésen megnyilvánult.

Ha ez az új vezetőség megteszi azt, amit ígért s amire a küldöttgyűlés utasította — és ebben nincs okunk kételkedni —, hogy tagjait rendszeresen nevelni fogja, hogy a modern tudás minden eszközével felfegyverkezik és így e téren is olyan eredményt ér el, mint az egyetértés megteremtése körül, akkor semmi kétségünk, hogy a legközelebbi küldöttgyűlés már az ideihez hasonló hadüzenetre olyan harccal felel, mely nem eszközeiben lesz puffogó és hangos, de eredményeiben gazdag és beszélő.

Ámde addig sem engedjük emléktelen feledésbe merülni az idei hadüzenetet. Bár a felelettel adósak maradunk, de azért gondosan elraktározzuk azt. Tudomásul vesszük, hogy harc kell és fegyverkezzünk előre — a győzelemig!

SZEMLE.

Nyitott sorompó.

Gallai Sándor pályáőr ott gubbasztott a budapesti Egressy-ut és Francia-ut sarkán az őrbódében. Amikor megcsendült a harang, leeresztette innen is, túl is a sorompókat, haptákba vágta magát s állt peckesen, anig a vonatok az orra előtt elhaladtak.

Nagyon sok esztendeje már, hogy ennél egyebet sem tesz.

Az egyik nap csak úgy, mint a másikon, mindig lelkiismeretesen, pontosan végezte testet-lelket roncsoló szolgálatát.

E hó 3-án is szolgálatban állott. Ki tudja, miként leste az órák tünését? Ki tudja, mily epedve várta, hogy végre-valahára felkorbácsolt idegrendszerrel, meggyötrött, kimerült testtel pihenőre térhessen. Ki tudja, nem arra gondolt-e, hogy mily édes lesz majd a pihenés, az alvás? És amikor erre gondolt, akkorra már el is szunnyadt.

A fáradt ember mély álmiba merült; olyan mély álm szoritotta le, hogy éles, átható csengésű ébresztő órája hiába csilintelt: Gallai Sándor nem ébredt fel, amikor a harang a szegedi gyorsvonalat jelezte. A sorompó így nyitva maradt és végzetes baleset történt. A szegedi gyorsvonal elütött egy szekeret; egy ember súlyosan megsérült, egy másik pedig szörnyen halt.

Gallai Sándort pedig odaállítják azok elé a sorompók elé, ahol a halál fölött ítélkeznek, s ahol kimondják reá a bűnöst.

És méltán! Gallai Sándor bűnös volt! Bűnös azzal a sok-sok ezer vasutassal egyetemben, akik fásultan, közönyösen nézik, hogy miként rabolja életerejüket a töke, s hogyan dülja fel családi boldogságukat a polgári „igazságszolgáltatás“.

30 nap és 8 óra.

A Népszavából vesszük át a következő sorokat:

A Máv.-ról szól a nóta. Az ország legelső üzleti vállalatáról, ahol a munkáskérdéseket „atyi jóindulattal“ szokták elintézni.

Hát erről az atyai jóindulatról alkalmunk volt meggyőződni. A vasuti munkások országos szövetségének közgyűlésén történt, hogy az egyik küldött jellemző adatokkal szolgált a Máv. budapesti nyugoti fűtőházában uralkodó állapotokról. Elmondotta és *adatokkal bizonyította*, hogy volt eset, amidőn egyes munkások 15 nap alatt 30 tíz órás munkanapot és még 8 órát dolgoztak.

Tizenöt napban 360 óra van, ebből 308 órát állottak szolgálatban. Tizenöt nap alatt az összes alvásra számható idő mindössze 52 óra volt, *átlag naponta 3 és fél óra*. De megesett, hogy 38—40 órát is állt az illető egyhuzamban szolgálatban.

Midőn azután egy izben mégis alkalma nyílott kis gyermekét vizontlátni, az apróság gyűgős hangon fordult az anyjához: „Anyuskám, ki az a bácsi, aki téged most megcsókolt?“

... És a polgári társadalom a családi életet félti a szociáldemokráciától.

Vasutas nem lehet hálátlan soha!

Az 1904. évi képviselőválasztás alkalmával Hieronymi Károly, akkori kereskedelmi miniszter állott Vázsonyi Vilmos, a VI. ker. mai képviselőjével szemben. Az akkori kormány az erőszak minden eszközével kényszerítette akkor a vasutasokat, hogy a kormány jelöltjére adják szavazataikat, ami kevés kivétellel sikerült is. Ama kevesek között, aki nyíltan mert az ellenzék, illetve a demokrata párt jelöltjére szavazni, tartozott az akkor még felfüggesztett „tizenhárom bizottság“ is, köztük Faludy József.

Faludy József, akit a sztrájkot megelőzőleg Mezőlaborcra helyeztek, e szavakkal adta le a szavazatát Vázsonyi Vilmosra: „Vasutas hálátlan nem lehet soha!“

Ime az idők változása, ugyanaz a Faludy József, aki még 3 évvel ezelőtt nem lehe-

tett hálátlan, ma a vasuti szövetség pénztárosa, ma már oda adja nevét a központi tisztikarnak, hogy Vázsonyi ellen ki-rohanjon.

Hát lehet ilyen helyen beszélni szövetségről, ahol a vezetőknek jánusarca van-nak? Faludy József ur, ami késik, az nem mulik, csak a konzekvenciát kell levonni. Nézzen szét a 13-asok között s látni fogja, hogy ezek közül már csak 4—5 tagja a szent szövetségnek. A többi már kimondta, hogy jóéjszakát Batthyány admirális.

Újabb rendelet a déli vasut betegsegélyző pénztáráról.

851/a.

A magyar korona területén levő szolgálati osztály és helyi főnök uraknak.

Betegsegélyző pénztár.

(Táppénz kiszámítása és bérosztályok megváltoztatása.)

Hivatkozással a folyó évi január hó 18-án kiadott „Körözüvénytar“ 3. számában foglalt s folyó évi január hó 10-én 113/a szám alatt kelt körözüvényre, tudomására hozzuk, hogy az országos munkásbetegsegélyző és balesetbiztosító pénztár mult év december 28-án 620/907. sz. alatt kelt, de nekünk csak folyó hó 29-én kézbesített köriratában arról értesített bennünket, hogy folyó évi február hó 1-én kezdődő hatálylyal a napi-bérosztályokat a következőképpen állapította meg:

I. osztály---	1 kor. bezárólag.
II. " ---	1—2 " "
III. " ---	2—3 " "
IV. " ---	3—4 " "
V. " ---	4—6 " "
VI. " ---	6—8 " "

Felhívjuk ennélfogva, hogy a bevezetőleg idézett körözüvényvel közölt napibérosztályokat az itt elfoglalt adatok szerint helyes-bíteni sziveskedjék, megjegyezvén, hogy ezeket a változásokat már folyó évi február hó, illetve márciusi hónapokra elszámolandó betegsegélyző pénztári járulékok kivetésénél kell figyelembe venni.

Netáni kételyek eloszlátása céljából tudat-juk még, hogy a betegség esetén járó táppénz az illető bérosztály szerint kivetett betegsegélyző pénztári járulék után szánni-tandó.

Egyben tudomására hozzuk, hogy a napi-bérral alkalmazott betegsegélyző pénztári tagoknak a bérosztályokba való besorozásánál csakis a tulajdonképpeni napibér (alap-bér) vehető figyelembe, minélfogva besoro-zásánál tekintetbe nem jöhet az a netán magasabb munkabér, melyet az ideiglenesen más munkához beosztott tag ily munkáért kap, miután ez az ideiglenesen élvezett magasabb munkabér sem a betegsegélyző pénztár járulékkiszámlálásánál, sem a táppénz megállapításánál számításba nem vehető.

Budapest, 1908 január 30.

A helyettes vezérigazgató:

Brám s. k.

A szamosvölgyi vasut alkalmazottaihoz!

Testvérek! Alig egy éve, hogy lezajlott az a küzdelem, amely meghozta nekünk jól kiérdemelt jutalmunkat: anyagi és erkölcsi helyzetünk gyökeres javulását.

A szamosvölgyi vasut összes alkalmazot-tait lángoló lelkesedés töltötte el a kivivott győzelem után.

Jöttek a közömbösek, jöttek az eddig ellenséges viselkedésű munkások és kérték felvételüket abba a szövetségbe, amely erkölcsi öre, hivatott védője volt és lesz mindenkor: a vasutasok jogainak.

Idő multával azonban sajnosan tapasztaljuk, hogy a lelkesedés alábbhagyott, a szervezkedés szükségességének a gondolata, mintha kihalt volna a lelkekből!

Kutatva ennek okát, az a meggyőződés érlelődött meg bennünk, hogy munkás- és

kartársaink a „kollektív szerződés“ által biztosított jogainkat élvezve, nem találják szükségét annak, hogy újabb jogok, újabb eredmények elérése céljából, folytonos, sohasem szünő, lelkes szervezkedő munkát végezzenek.

Nincsenek tisztában azzal, hogy nekünk osztálytudatos szervezkedést kell folytatnunk.

Nincsenek munkástársaink tisztában azzal, hogy az osztálytudatos munkásság céljai nem merülnek ki a máról-holnapra kivivott apró győzelmekkel.

Nem értik meg munkástársaink, hogy ezek a lépésről-lépesre kivivott győzelmek csak eszközül szolgálnak nagy céljaink: a mai igazságtalan társadalmi rendszer megdönté-séhez.

Tanulják meg munkástársaink, hogy ebben a mai társadalomban, a nyomoruságunkat nem megszüntetni, hanem csak enyhíteni lehet.

Tanulják meg, hogy a milliónyi proletár-ság egy jobb, igazságosabb társadalomért küzd, amelyben meg fog szünni minden nyomoruság, amelyben a dolgozó milliók nem fognak „étlen, szomjan, kétségbeesve tengeni“.

Ha mindezt meg fogják érteni, ha mindezt át is fogják érezni a szamosvölgyi vasut alkalmazottai is, akkor a mostani közömbösségüket, a leglázasabb tevékenység fogja felváltani s szervezetüket oly kö-zössé fogják kiépíteni, hogy diszére fog válni önmaguknak és az összmunkás-ságnak.

Panama Manó.

Sárközi Manó hajdan szolnoki, majd piskii és most debreceni szertárnok, a szentek debreceni kerületének alelnöke, a „Vas-utas-Szövetség“ közbülső munkatársa tollat ragadott és cikkeket gyártott.

Manó ur, akinek vállaira valamikor csak a szolnoki szenesbuckák gondozása tartozott, ma már a nagy világ azon részének gondozásáról is ábrándozik, amelyről az a költő, aki nem ismerte még a Cunard Line hajózárságát, azt énekelte, hogy a magyar embernek e helyen kívül a nagy világon nincs hely.

Sajnos, az élet nagyon is megeáfolta a költő e gondolkodását, mert a kormány atyai gondoskodásánál fogva ma már túl az Oceánon több a hely a megélhetésre, mint azon helyen, amely Sárközi Manó ur támogatását várja.

De reményünket ne veszítsük el, mert Manó urnak van már egy kisded serege, aki Manó ur szózata után indul s a szentek szövetségébe lépett. És Manó ur bizva-bizik, hogy a még ki nem ábrándult tömeg, ki fog ábrándulni és Manó ur szózata után fog indulni.

Manó ur, ne izéljen! Micsoda bizonyítványa van önnek arra, hogy ilyen vezéri szerepre vállalkozik? Talán csak nem az aradi üzletvezetőségénél levő fegyelmi iratok. Manó ur, ne izéljen, hanem emlékezzék. Manó ur, ön csak emlékszik még, miért helyezték át önt Szolnokról Piskire? Manó ur ön emlékszik arra is, hogy mielőtt ezt az áthelyezést foganásították. Ön feljött Budapestre itt egy dicsőhimnusz zengedezett a betegpénztári közgyűlésen dr. Kiss János-nak és az áthelyezést visszaszavították. Csak ennek köszönheti Manó ur, hogy most nem Piskin, hanem Debrecenben *nem* hallgatnak önre a munkások.

Manó ur, sohase énekelje a nagy világon e kívül nincs számodra hely.

Jobban illik önnek, ha valami újabb nótát kurjongat. Például: „En vagyok a Panama Manó.“

Akik a ti álléretekből huznak hasznót, azok az üzletemberek kötelesek benneteket támogatni azzal, hogy a Magyar Vasutast előfizetik.

A vasuti munkások országgyűlése.

A vas- és fémmunkások tanácstermében gyűltek össze a közgyűlési küldöttek.

Sokan voltak. De többen lettek volna, ha a Máv. igazgatósága érthetetlen módon nem akadékoskodik. Nem terjeszkedünk ki részletesen arra a bornirtságra, hogy sem szabadságot, sem szabadjegyet nem engedélyeztek. De elhallgatnánk a valót, ha meg nem emlitenénk, hogy a tiltó rendelkezés ellenére, mégis akadtak főnökségek, akik figyelmen kívül hagyva a rendelkezést, adtak szabadságot és szabadjegyet egyaránt.

Nem dicséretül az illető főnökségeknek írjuk ezt ide, hanem igazolásul annak, hogy immár a Máv. copfos irodáiba is behatol egy szemernyi modern gondolkodás.

A java része a küldötteknek önköltségen jött fel, mivel hétfőn reggel munkában kellett lenniük, igyekezni kellett tehát az eredetileg két napra tervezett közgyűlés anyagát egy nap alatt letárgyalni.

Pontban 10 órakor nyitotta meg Kiss Miklós elnök a közgyűlést. Üdvözlí — ugymond — mindazokat, akik a mai közgyűlésen megjelentek. Bejelenti, hogy a vasut- és hajózási főfelügyelőség részéről Rácskay Gyula, főfelügyelő, a magyarországi szakszervezeti tanács képviselőjében Jászai Samu, a szociáldemokrata párt megbízásából pedig Buchinger Manó jelentek meg. Valamennyit szívélyesen köszönti.

A jegyzőkönyv hitelesítésére Szakács Áron és Stern Fülöp elvtársakat kéri fel az elnök. A közgyűlési küldöttekhez fordul, akik mindannyian tapasztalhatták, hogy szövetségünket mindig csak oly testületnek tekintették, amely az összeférhetetlenséget, az elégületlenséget szította volna.

Az elnöki székéből kötelességének tartja kijelenteni, hogy ez nem áll. A vasuti munkások országos szövetsége nem szítja az elégületlenséget, de azért minden mozzanatán meglátja, hogy oly mederben működik, amilyen mederben minden modern munkásmozgalomnak folynia kell. Nem is lehet másképpen elképzelni a vasuti munkásság mozgalmát, mint hogy párhuzamosan haladjon az összmunkásság mozgalmával.

Ha a felsőbbség ennek szükségét még nem ismerte fel, úgy ez csupán a saját hibája, mert nem birt beletekinteni a vasutasság lelkiületébe, érzelemlágyába.

Magunk szeretnők legjobban, ha nem volna követelni valónk, de amig követelni valónk lesz, addig nem pihenünk, míg ki nem vívtunk mindent.

De tartozom még egy kijelentéssel és ez gróf Batthyány (Abcug! kiáltások) ama ténykedését illeti, hogy a vezetése alatt álló szövetség minden alkalmat megragad, hogy bennünket gyalázzon. Más bírálatot vártunk volna, bárha csak proletárok vagyunk, minden nemesi cím nélkül. (Felkiáltások: de van becsületünk). De ha nincsenek is cimeink, mégis elvárjuk fölötteseinktől a bennünket megillető tiszteletet.

És éppen ama körülmény, hogy egyes szolgálati főnökségek hivatali hatalmukat még a szövetség keretén belül is éreztetik, igazolja legjobban szövetségünk létjogosultságát. (Ugy van!) Ezer veszélyen keresztül is meg kell ezt védenünk s ha majd a harcok-harca legjobban dul, az összmunkásságot oldalunk mellett fogjuk találni. (Éljenzés.)

Jászai Samu a szakszervezeti tanács üdvözlétét tolmácsolja. Nincs szakma — ugymond — amely elé ezer és ezer akadály ne gördülne. De ez mind semmi azokhoz képest, amelyeket önök elé gördítettek. Az elmúlt év keserű tapasztalatokkal gazdagította önöket. A legkegyetlenebb munkaadó, a Máv. nyomoruságos bérek fejében még a lelki szabadságukat is elveszi.

Akadályképpen alakítottak más szövetségeket, de az elért eredmények nem ennek a szövetségnek tulajdoníthatók.

Az önök férfias fellépése hozta meg a sikert s higgyék el, az összmunkásság figyelemmel kíséri működésüket. Hassanak oda, hogy a szociális eszme tért hódítson. Szálljanak szembe az üldöztetéssel, tudja, hogy eszméink sikert aratnak. Ehez a sikerhez szerencsét kíván. (Éljenzés.)

Buchinger Manó a szociáldemokrata párt megbízásából köszönti a közgyűlést. A Magyarországon uralkodó szabadság folytán a politikát ajtón kívül kell hagyni. Tőle is távol áll az a cél, hogy politizáljon. Az elnöklő elvtárs oly büszkén jelentette ki, hogy önök szociáldemokraták. (Igaz, ugy van!) Ez érthető is. A nyomoruság kizárja, hogy önök mások legyenek.

Gazdaságilag kell szervezkedni, nincs más ut ez illetőleg, mint a szociáldemokrácia, mert csak ez küzd a nép ügy gazdasági, mint politikai érdekeiért.

Alig van egy rétege az ország társadalmának, amelynek annyi oka volna a forradalmi tüzet szítani, mint éppen a vasutasoknak, akik gyakran életükkel fizetnek.

Tudnunk kell, hogy ez na nem is lehet másképpen. A mai társadalom osztályokra van tagolva. Az uralmon levők és elnyomottak osztálya közötti ellentétkiegyenlíthetetlen. Az utolsó év tanulságai a bizonyítékok.

Kinevezték önöket közhivatalnokokká, mert úgy vélték, hogy szellemüket is bilincsekbe verhetik. (Csalódnak!)

Nem hiszi, hogy mindez gátolná a vasutasságot abban, hogy tovább is előretörjenek. Gondoljanak csak a robogó vonat elé fekvő október teremtményekre. Vajjon feltartóztatják-e ezek testikkel a száguldó mozdonyt? Ugyebár, nem. S amily érthető ez, ugyan csak úgy tiszta képét láthatják annak, hogy a kapitalista termelési rendszer ügyvivői mit szánnak a népnek.

Kiss Miklós elnök bejelenti, hogy a külföldi szövetségeket is meghívták a mai kongresszusra. Felolvassa a következő németből lefordított két levelet:

T. elvtársak!

Vonatkozással szíves meghívásukra, sajnálattal bár, de képtelenek vagyunk közgyűlésükön képviseltetni magunkat. Mindamelllett az osztrák vasutasok végrehajtó bizottsága élénk érdeklődéssel kíséri a magyar vasutas-szervezet fejlődését és küzdelmeit s tanácskozásukhoz a legjobb sikert kívánja. Éljen a nemzetközi szociáldemokrácia!

Szociáldemokrata testvéri
üdvözléssel.

Allgemeiner Rechtsschutz-
und Gewerkschaftsverein:

Tomschik József
osztrák birodalmi képviselő,

Hamburg, 1908 január 18.

A vasuti munkások országos szövetségének

Budapest.

Öszinte sajnálatunkra nem vagyunk abban a helyzetben, hogy a február hó 2-án és 3-án tartandó közgyűlésükön képviseltesük magunkat, amennyiben személyesen nagyon el vagyok foglalva a nemzetközi federáció örvendetes fejlődésével. Elvtársaink is nagyon el vannak foglalva. Szervezetünk szépen fejlődik, úgy, hogy minden mozgalmi embernek helyén kell lennie, annival is inkább, mert hiszen gazdasági krízis alatt állunk és a vállalkozók minden tekintetben ártani akarnak.

Fogadja tehát az annyira szorongatott szervezete a magyar szárnyaskerek testvéreknek további fejlődéséhez szerencsekívánatainkat. Legyenek meggyőződve, hogy mi a távolból nagy figyelemmel kísérjük törekvéseiket bajtársainknak, hogy maguknak jobb bér- és munkaviszonyokat igyekezzenek teremteni. Vajha ebben a szellemben működne közgyűlésük.

Szívélyes üdvözléssel

a Nemzetközi Szállítómunkások
Federációjának központi tanácsának

nevében:

H. Jochade.

A közgyűlés mindkét levelet éljenzéssel fogadta.

Ezután megejtették az igazoló bizottság választását, amelynek tagjai lettek: Major Mihály (Budapest), Béres József (Budapest), Tomek Sándor (Debrecen), Fülöp István (Székesfehérvár) és Sántha József (Budapest).

A jelölő bizottság tagjaivá a közgyűlés a következőket választotta: Bauer Endre (Budapest), Spitzer Lajos (Budapest), Burger Vilmos (Budapest), Schneider András (Budapest), Pohanka András (Budapest), Benedikti József (Debrecen), Tóth György (Nagykanizsa), Brüsszl Lajos (Pécs).

A szavazatszedő bizottság tagjaivá a következők választottak: Molnár János (Szeged), Dobros István (Székesfehérvár), Weigl Gyula (Érsekújvár), Keő Alajos (Szolnok), Horváth Ferenc (Kaposvár), Horváth János (Temesvár), Fischer Adolf (Piski).

A választások megejtése után Pásztty Károly titkár teszi meg jelentését.

Röviden akar szólni, terjedelmessé már azért sem akar lenni, mert az évi jelentésben úgy is bőven referált az elmúlt év eseményeiről.

Sok akadály gördült a vezetőség működése elé, amelyeket leküzdeni férfias bátorsággal igyekeztünk. S hogy még ma is mennyi nehézségekkel kell küzdenünk, azt a legjobban bizonyítja az, hogy számos helyen sem szabadságot sem szabadjegyet erre a napra nem engedélyeztek. Eme körülmény arra készteti a közgyűlést, hogy lehetőleg még ma végezzen a tárgyalásokkal s így kötelessége beszédét rövidre fogni. Egy dologra azonban ki kell terjeszkednie: az üldöztetésekre és a rágalmakra, amelynek oly nagy mérvben ki voltunk téve.

A közgyűlésen megjelentek érezhették ezt legjobban. De hogy mily eredménye volt a hajszának, azt a mai közgyűlés képe igazolja legjobban.

Ha egyesek elhagyták táborunkat, úgy erre is csak azt mondhatjuk, hogy hadd hulljon a fergese, de akik megmaradtak, azokat az igazi meggyőződés hozta a szövetségbe. Ezek azután még fokozottabb buzgalommal és lelkesedéssel fognak dolgozni, hogy a vasutasok igaz ügyét előbbre vigyék.

A központi vezetőség működését illetőleg felemlit egy mozzanatot, amellyel a kishitűkre hatni akarnak s ez az, hogy az elért eredmények nem képezik a szövetség érdemét.

Ezt illetőleg felemlíti, hogy a munkásság tudatában van sikereinek, s ha az eredményt más cégér alatt érték is el, mégis az ő érdemük.

Ime itt van a fűtők esete, akiknek nem akartak alapszabályokat adni, mondván, van ugyanis három szövetség, többre nincs szükség, csatlakozzanak valamelyikhez. És hozgánk csatlakoztak. (Éljenzés.) De két héttel a csatlakozás után már a Máv. igazgatósága jónak látta, hogy az alapszabályokat ne csak engedélyezze, hanem hivatalosan kényszerítse őket egy szövetség megalkotására.

Lám, a szövetség még indirekt is eredményeket teremt.

Ne firtassuk, kinek az érdeme mindez. Az ember ha jó bort iszik, nem azt kérdi, hogy ki méri, hanem hogy hol termett.

S ha vannak termékeink, amelyek más cégér alatt látnak is napvilágot, de a termék, az eszme, mégis csak a munkások között termett. (Éljenzés.)

A titkári jelentés után Major Mihály, az igazoló bizottság nevében megteszi a jelentést, amely szerint jelen van:

Budapestről 271b tag képviselőjében 23 küldött 51 szavazattal.

Vidékről 9572 tag képviselőjében 54 küldött 113 szavazattal.

Összesen 12.287 tag képviselőjében 77 küldött 164 szavazattal.

Tekintettel, hogy a tagok kétharmadrésze képviselve van, az elnök határozatképesnek jelenti ki a közgyűlést.

Halbrohr Mór megteszi a pénztári jelentést. Részletekre nem terjeszkedik ki. De nem mulaszthatja el az alkalmat megjegyezni, hogy a pénztár is megérezte a nehéz esztendőt. Utal arra, hogy a járnélok

szedését mindenütt betiltották. De mind-
amellet ez a szövetség-bomlasztó taktika is
csődöt mondott. Ha a kishitűek el is ma-
radtak, úgy helyén is van ez. Kéri a küldöt-
teket, hogy hassanak oda, hogy a tagok
kötelességeiknek mindenképpen meg is felel-
jenek.

Stern Fülöp (Budapest): Idézi a jelentés
ama részét, amely az alkalmazottakra vonat-
kozik. Nem egyeztetheti össze szociál-
demokrata felfogásával, hogy az alkalm-
mazottak számát csökkentették, holott a
munka megsokszorozódott. Intézkedést kér,
hogy az alkalmazottak ne legyenek túl-
terhelve s jövőjük biztosíthatóságuk.

Fülöp István (Székesfehérvár) is ugyanezt
a nézetet vallja. Az alkalmazottak számát
okvetlen szaporítani kell.

Béres József (Budapest): Konkrét esettel
igazolja az iroda mulasztását, amit csupán
arra vezethet vissza, hogy az alkalmazottak
tul vannak halmozva teendőikkel.

Kiss Miklós részletesen ismerteti az alkalm-
mazottak viszonyát a szövetséghez. Ért-
hetőnek tartja, ha az alkalmazottak a tul-
feszített munka folytán idegesekké válnak.
Utal a múlt évi izgalmas napokra, amidőn
a központ teljesen magára volt hagyatva s
azt hiszi, ha a csoportok egyike-másika
lelkiismeretesebben végezné teendőit, úgy
az alkalmazottak munkája jóval redukálódna.
A tagsági díj oly csekély, hogy
több alkalmazott foglalkoztatására gondolni
sem lehet.

Kovács József (Budapest) a 60 filléres
tagsági járuléknak 20 fillérrel való emel-
ését óhajtja.

Kiss Miklós örömmel fogadná ezt, de a
mai viszonyok mellett kizártnak tartja, hogy
az alapszabályok modern szellemében refor-
málhatók legyenek.

A pénztári jelentést a közgyűlés tudomásul vette.

Ezután a felügyelő válaszmány nevében
Garay Ármin teszi meg a jelentést.

A lefolyt év küzdelmeiből — így szól —
mi is, de odafent is tanulhattak. Mi meg-
tudtuk, hogy erősek vagyunk, mert alig
izgunk-mozgunk, máris nyakunkon van a
csendő-rzsandár hadsereg. Megtanultuk azt
is, hogy ahány szakállgróf-féle alak van,
az mind helyeselte a pragmatika csuf sza-
kaszeit. Mi nem üdvözlő táviratok szerkesz-
tésére szervezkedtünk, hanem, hogy forrad-
almárok legyünk. Nem akartunk sztrájkot,
merényleteket elkövetni, csak egy táborban
akartunk küzdeni az összmunkássággal. És
ezt nem akarták odafent, azt akarnák, hogy
ha kell, úgy ágyukkal is megakadályoz-
zák ezt.

Nekünk nincs ágyunk, de az igazi fér-
fiasság fogja működésünket koronázni.

Ha szóló szentkoronás volna, úgy méltán
megdicsérné az igazgatóságot, hogy a járú-
lékokat pontosan levonatta. Ambátor van-
nak hátralékos tagjaink, még sem tudhatja
ezt be másnak, mint annak az óriási presz-
zióknak, amelyet a munkásságra a hivatali
felsőbbiségek gyakorolnak.

És mindennek ellenére mégis tartunk
közgyűlést, de fogunk is tartani.

Felsorolja ama tényeket, amelyek igazol-
ják a pénztár anyagi helyzetének nehé-
zségeit, különösen néhány oly csoportot,
amelyre a központ egyenesen ráfizetett.

A szövetség csak akkor végezhet jó mun-
kát, ha a tagok megteszik kötelességüket.
Ugy a maga, mint a vezetőség részére kéri
a felmentvény megadását.

Dr. Kadosa Marcell hivatkozik a jelentés
jogvédelmi szakaszára. Utal az ebben elő-
forduló számokra, amelyek csak keretét
képezik az év folyamán lezajlott peres dol-
goknak. Híven igyekezett a beléje helyezett
bizalomnak megfelelni.

És boldognak érzi magát, hogy a vas-
utasok hálásak irányában, sokkal hálásab-
bak, mint amazok a másik táborban, ahol
most bestiális hálátlansággal cserben hagy-
tak valakit egy ur kedvéért, aki a vasuta-
sokért sohasem tett egyebet mint banket-
tezett. (Abzug Batthyány!) Akikhez önk
eljutnak, hogy férfiasságra tanítsák, mert

csak aljasság képes arra, amire kegyhaj-
hászok minden nap példát adnak. Köszöni
úgy a vezetőség, mint a központi iroda
támogatását. Ha minden ember megteszi a
kötelességét, akkor ringy-rongy emberek
stréberkedésétől nincs mit tartanunk, tul-
éljük őket s gyönyörködhetünk majd abban,
hogy miként fogják a stréberek egymást
felfalni. (Éljenzés.)

Frisch Ignác (Budapest) elismeri a jog-
védő munkálkodását, bárha konkrét esetet
tud, amidőn a jogvédőt hanyagsággal lehet
vádolni. Azt azonban elismeri, hogy ez csak
szórványos és ritka eset.

Fellner Béla (Budapest). Amidőn az egész
ország vasutas munkásai összegyűlnek, kö-
telessége a vidéki vezetőségeknek ügybuzgó
munkáját megköszönni. Tanui voltunk a
presszióknak. De a bátrak kiálltak a harc-
térre még akkor is, amikor derékban akar-
ták ketté törni őket. Ez bizonyítja azt,
hogy lelkesedésből dolgoztak. Ezért jegyző-
könyvi köszönetet indítványoz.

Majd így folytatja beszédét:

Felemeltük tiltakozó szavunkat a prag-
matika ellen és ha már törvényerejű ren-
deletté vált, respektálnunk is kell.

De az elmúlt év eseményei igazolták,
hogy a felsőbbiség felrugta azt s amikor
rendszabályozásokra került a sor, nem
találtak ugyan paragrafusokat az indokol-
lásra, de mégis kiűtötték a bátrak kezéből
a kenyeret.

És mégsem vádolja a felsőbbiséget, mert ez
is Batthyányék munkája, akik a rendszabá-
lyozásoktól azt remélték, hogy talajt talál-
nak boldogulásukhoz.

Szól az istvántelki „Vasutas Otthon“-ról,
amelyre Batthyány azt a megjegyzést tette,
hogy ő megmutatja, hogy ebből sohasem
lesz semmi.

Jellemzőnek tartja, hogy a felsőbbiség
a szolgálati rendtartás ama szakaszainak,
hogy fenyegetéssel nem szabad senkit sem
arra kényszeríteni, hogy a szövetségből ki-
lépjen, nem akar érvényt szerezni.

Megenlíti a kétféle mértéket, amelyet a
felsőbbiség oly előszeretettel használ.

Ezek a tények lázitanak és nem mi.
(Éljenzés.)

Fellner beszéde után a közgyűlés megadja
a felmentvényt, mire a közgyűlés korelnök-
nek *Kenyeres Istvánt* választja meg, aki déli
12 órakor a közgyűlést $\frac{1}{2}$ -ig felfüggeszti.

A délutáni ülés az új vezetőség meg-
választásával kezdődött. A szavazatszedő
bizottság nevében *Dobros István* hirdette ki
a választás eredményét.

Megválasztottak:

I. elnök: Kiss Miklós. *II. elnök:* Fellner
Béla.

I. titkár: Pászthy Károly. *II. titkár:* Cser-
venka Miklós.

I. pénztáros: Burger Vilmos. *II. pénztáros:*
Hugyecz József.

Rendes vezetőségi tagok:

Vorbesz Ágoston, Antal Ferenc, Pohánka
András, Kovács József, Schneider András,
Fábián János, Markgraff József, Béres Jó-
zsef, Pattermann Dezső, Major Mihály, Bar-
tosek János, Ujvári Henrik, Garai Ármin.

Póttagok:

Bencsik István, Faragó Dezső, Benedek
Ferenc, Piffko János, Énekes Antal, Deman
József, Hartmann István.

Felügyelő válaszmány tagjai:

Bauer Endre, Kömtyes István, Spitzer L.
Lajos, Stern Fülöp, Szöcs Áron.

Választott bírósági tagok:

Quoravda Nándor, Buchbinder Ferenc,
Gruber Ferenc, Ország János, Farkas Izor.
Leadott összesen 177 szavazat.

A választás majdnem egyhangú volt.
Nagyobb küzdelem csak a pénztárosi tiszt-
ség betöltése körül volt, ahol Halbrohr Mór
85 szavazattal maradt kisebbségben.

Kiss Miklós újból elfoglalja az elnöki
széket.

Kivette részét — ugymond — a küzde-
lemből, a jövőben sem fog huzódni tőle.
Kötelessége vállalni a tisztséget, hogy az
1907. évi bilincseket szétörni segítse. Majd
a jövő szabadsága fog kárpótolni bennün-
ket a múlt szenvedése miatt.

Igéri, hogy mindent el fog követni az
összesség érdekében, amíg társai szeretete,
bizalma vele lesz. (Éljenzés.)

Pászthy Károly is ily értelemben nyilat-
kozik, a mai közgyűlés lefolyásából erőt
merített.

Majd felolvassák a következő táviratokat:

Üdvözljük a mai gyűlést. Óhajtjuk a
régí vezetőség megmaradását.

Munkácsi helyi csoport.

A szabadságot megtagadták. Előre a
győzelemig. *Nagyvárad helyi csoport.*

A nagy távolság miatt részt nem vehet-
tünk, de azért szívvel-lélekkel veletek ér-
zünk. *Brassói helyi csoport.*

Szívünk mélyéből üdvözljük a közgyű-
lést. Sikert a munkához!

*A szamosvölgyi vasut
szervezett munkásai.*

Nem mehetünk, de szívünk veletek van.

Kiskunfélegyháza helyi csoport.

A horvát vasutasok testvéri üdvözlőket
küldik fáradhatatlan munkásságtokért az
igazság érdekében. Szerencsét kívánunk
munkátokhoz, különösen az ujonnan meg-
választott elnöknek. Előre!

Mihelič, Zivič, Korošec, Zagráb.

(Folytatjuk.)

SZÖVETSÉGI ÜGYEK.

A Vasuti Munkások Országos Szövetségének hivatalos
közleményei.

Központi iroda: VII., Garay-utca 16, I. em. 6. ajtó.

A szövetség központjának telefonszáma 76-01.

Az ujonnan megválasztott központi vezetőségi tagokat arra kérjük, hogy pontos címeiket közöljék az irodával.

Egyben felhívjuk a fővárosi csoportok vezetőségeit, hogy 1-1 tagot bízzanak meg képviselőül a központi vezetőség ülésén. A volt megbízottak mandátuma lejárt.

A helyi csoportok közleményei.

Az északi főműhelyi helyi csoport a kőbányai-uti Müller-féle vendéglőben február 8-án kezdi meg sorozatos előadásait. Az előadásokat dr. *Kadosa Marcel* és dr. *Landler Jenő* elvtársak tartják. Az előbbi a baleset- és betegbiztosításról, az utóbbi a világ teremtéséről. Az előadások felváltva minden szombaton este tartatnak. A könyvtár ugyancsak szombaton este áll a tagok rendelkezésére. Ezzel kapcsolatban felhívjuk mindazokat, akik már régebb idő óta vittek ki könyveket, hogy ezeket haldéktalanul szolgáltatassák vissza.

A temesvári helyi csoport hátralékos tagjait ez uton is felhívja tartozásaik kiegyenlítésére. A legközelebbi taggyűlés február hó 8-án, este 6 órakor lesz, amelyen a küldöttek beszámolnak a szövetség évi közgyűléséről. A könyvtár igénybevitelénél a tagsági könyvek okvetlen felmutatandók. A tagok kéretnek, hogy a könyvtárból ki-vett könyveket szolgáltatassák vissza.

A kaposvári helyi csoport február 9-én, vasárnap délután taggyűlést tart, a melyen a közgyűlési kiküldött beszámolót tart.

A szombathelyi helyi csoport február hó 1-jével kezdte meg tudományos felolvasását és előadását. Felhívja a tagok figyelmét, hogy este $\frac{1}{2}$ 7 órára pontosan jelenjenek meg. A sorozatos előadások és felolvasások minden szombaton este $\frac{1}{2}$ 7 órakor kezdődnek.

A dési helyi csoport kéri tagjait, hogy tagkönyveiket ellenőrzés céljából adják át a vezetőségnek.

NYILT LEVÉL

SEIDE ARTHURHOZ

**a volt 13-as bizottság elnökéhez, a „Vasutas Szövetség”
ügyvezető alelnökéhez!**

Vezérem voltál 1904-ben, amikor a vasutasok élén a nagy kenyérharcot megvittuk. Táborkarodban ott voltam én is. És amint visszagondolok azokra az időkre és amint felujlnak lelkemben az akkori daliás napok emlékei, megint nagynak és utólrérhetetlennek látlak. Közelemben érezlek és mintha az *akkor* és a *ma* közé toladott négy év teljesen kikapcsolódnék életünkéből, úgy szólok hozzád Seide Artur!

Kitör a sztrájk és mi, anélkül, hogy összebeszéltünk volna, anélkül hogy ennek bármily előzménye volt vagy lehetett volna, ott termünk a terézvárosi demokrata-körben. Nem azért, hogy a demokratákat mint politikai testületet keressük fel és mint ilyenek kérjük védelmét, támogatását vagy tanácsát, hanem, hogy megtaláljuk ott dr. Vázsonyi Vilmost, a nagytehetségű jogászt, az országos hírű képviselőt és a vasutasok ügyének már elismert hírű barátját, hogy vele a további teendőkről és főleg a tisztességes béke megköthetéséről tanácskozzunk.

Hangsúlyoznom kell azt, hogy mi mentünk hozzá, s hogy ő sohasem toladott vagy kínálkozott fel arra a szerepre, amelyet életünkben és a vasutasok életében el kellett játszania.

Ettől a pillanattól kezdve dr. Vázsonyi Vilmos velünk van és mellettünk marad mindig. Azokat a fizikai fájdalmakat, amelyek nekünk kijutnak, átszenvedi velünk együtt ő is, mert egy pillanatra sem távozik oldalunk mellől. A lelki gyötrődések egész kálváriáját végigjárja ő is éppen úgy, mint mi. Hol volt akkor Batthyány Tivadar gróf?

A megegyezés létrehozatala, a béke nem sikerül. Minket letartóztatnak.

De Vázsonyi Vilmos átveszi védelmünket. Első dolga, hogy a fogházban terem és biztosítja a külön élelmezését a sajátjából — nehogy rabkosztot egyenek — azoknak, akik erről gondoskodni nem képesek. Kezébe veszi ezután a védelem szervezését és a budapesti ügyvédi kar elitjéből tizenhárom ügyvédet állít védelmünkre, akik — Bakonyi Samu kivételével — teljesen díjtalanul veszik át képviselőtünket. Nem nyugszik addig, míg előzetes letartóztatásunk véget nem ér s mi végre ismét szabadok vagyunk. Szabadlára helyezésünk aktusánál jelen van és te és Sarlay János, akiknek védőügyvédje ő marad, omló könyvek között borultok reá, csókoljátok őt összevissza és némán, hang nélkül szorongatjátok kezeit. Ő veletek könyezik. Azután következünk csak mi, többien, hogy szintén könyes szemekkel rojjuk le a köszönetnek és a hálának adóját neki. De érezzük, hogy egész életre szóló adósai vagyunk és összejövünk, hogy soha nem múló hálánknak íráshan is kifejezést adjunk.

Tollat fogunk és a következő jegyzőkönyvet szerkesztjük meg:

Jegyzőkönyv.

Felvétetett április hó 4-én, délután 5 órakor. A volt 13-as bizottság elhagyva a fogházat, összejött az ügyekben szükséges további megbeszélések végett. Egy gondolatlan elhatározattal, hogy mielőtt saját sorsukkal foglalkoznának, testületeleg felkeresik dr. Vázsonyi Vilmos országgyűlési képviselő urat, hogy a sztrájk lefolyása alatt mint fogvatartásuk idején is nevezettnek áldozatkész, szeretetteljes, az emberi erőt majdnem meghaladó munkásságáért a legforróbb köszönetüket fejezik ki. Határozatott, hogy a köszönetet tolmácsoló beszédet a bizottság elnöke Seide Artur tartsa meg. Seide Artur dr. Vázsonyi Vilmos lakásán, ahol a volt bizottság testületeleg megjelent, megható beszédben esetelte a bizottság háláját és odaadó szeretetét dr. Vázsonyi Vilmos iránt. Komlós Manó indítványozza, hogy szeretetünknek, köszönetünknek és hálánknak maradandó jeléül a bizottság minden egyes tagja által aláírt hálairatot intézzünk dr. Vázsonyi Vilmos urhoz, amely indítvány Sarlay János néhány lelkes szava után határozatképpen egyhangulag elfogadtatott, annak megírásával Turcsányi Pál bizatott meg és mindnyájunk által aláíratott.

Kelt Budapesten, 1904 május hó 4-én.

Faludi József s. k. Turcsányi Pál s. k.

Breuer Ferenc s. k., Komlós Manó s. k.,
jegyző. biz. tag.

A hálairat így kezdődik:

Mélyen tisztelt képviselő ur! Visszanyerve szabadságunkat, első kötelességünk, hogy mélyen tisztelt képviselő urnak forró köszönetünket és örök hálánkat kifejezzük. A vége pedig így szól: Hálánk Ön iránt el nem enyészik soha! Isten áldása legyen léptein mindörökké!

Ezt a hálairatot is aláírjuk valamennyien és küldöttségileg adjuk át neki. Ez alkalommal ünnepélyes kijelentésekkel biztosítjuk őt újra ragaszkodásunkról, szeretetünkéről és örökké tartó hálánkról.

És amíg mi családjaink körében iparkodunk megrongált egészségünket és lelki egyensúlyunkat rendbehozni, azalatt dr. Vázsonyi Vilmos hónapokig nem tesz egyebet, mint kutat és gyűjt, hogy a nagy bűnpörben egy óriási anyaghalmazzal megdöntse és megtörje bosszuálló szándékát a kormánynak, mely kenyérharcunkból politikai bűnpört és hatalmi kérdést csinált

Egész idejét leköti a mi védelmünk. Elhanyagolja családját, ügyvédi irodáját, visszavonul a közélettől és csak nekünk él és értünk dolgozik. Egyről azonban akkor sem feledkezik meg. A reászorultak családjait gyöngéden és szeretettel segítyezi a sajátjából, segítyezi akkor, amidőn a kormány könyörtelenül végigtipor a „bűnösök”-ön és százával függeszti fel a vasutasokat, úgy hogy vasutas kartársaink megrettenve kerülnek a velünk való érintkezést is és mi teljesen ki vagyunk szolgáltatva a nyomornak.

Átveszi ezalatt a rákosiak védelmét is, akikért minden tudását, erejét és áldozatkésztségét szintén latba veti.

Elérkezik a nagy bűnpör tárgyalása. A napokig tartó izgalmas tárgyalás minden egyes szavát és jelenetét kíváncsian és meleg érdeklődéssel kíséri nemcsak az egész vasutasság, hanem az egész ország. És elérkezik Vázsonyi napja. Fényes tudással, nagy szónoki erővel, vas logikával, az az érvek halmazával és őszintén érző, forró szívével pozdorjává zuzza a vád minden betűjét.

A jogászvilág tapsol, a közönség tombolva éljenez és a mi elgyötrött, csüggedő lelkünkbe besurran e pillanatban a biztonság érzete. Tudjuk, meg vagyunk róla győződve, hogy minket most már el nem ítélnének.

Az ítélet felmentő. Ez azonban korántsem jelenti azt, hogy állásainkba visszahelyeznek; felfüggesztve maradunk továbbra is. Sorsunkban osztoznak az időközben százával felfüggesztett kartársak.

Ekkor Vázsonyi a sajtóban — amely iránt igazán szintén nem lehetünk soha eléggé hálásak — a kormányra erős nyomást gyakorol és megteremti azt a segélybizottságot, melynek elnöke Bánffy Dezső báró. Ennek a bizottságnak segélyezésével vagyunk képesek 16 hónapig tartó felfüggesztésünk ideje alatt megélni. Nemcsak a 13-as bizottság rászorult tagjainak, hanem az egész ország összes felfüggesztett vasutasainak ez a bizottság ad kenyérrelalót. Hol volt akkor Batthyány Tivadar gróf, a dús gazdag mágánás?!

Elkövetkezik az 1905. évi emlékeztetés választás. Budapest VI. kerületében, a Terézvárosban, egy nagyszámu kereskedői osztály fészkeben maga Hieronymi Károly, az akkori kereskedelmi miniszter lép fel dr. Vázsonyi Vilmos ellen, hogy elbuktatásával megtorolja rajta mindazt, amit dr. Vázsonyi Vilmos érettünk és az egész magyar vasutasságért tett, meghiusítván a hatalom minden öröklődését, mely odairányult, hogy a felfüggesztett vasutasok elítélésével és az azzal járó kenyérvesztéssel oly véres példát statuáljon, amelytől nemcsak a vas-

utasoknak, hanem Magyarország rabszolgasorsban tartott összes tisztviselőinek egyszersmindenkorra elmenjen kedvük a mozgolódástól és a panasztól.

Ebbe a választásba beleviszi a kormány minden hatalmát, erőszakát és pénzét. A VI. kerületben lakó vasutasokra oly irtózatot nyomást gyakorol, melynek a vasutaszavazók ellenállni annál kevésbé tudnak, mert hisz az egész ország tele van még felfüggesztett vasutasokkal. Így esik meg az a képtelennek látszó dolog, hogy a vasutasok — néhány kivételt leszámítva — majdnem valamennyien — körülbelül 700-an — Vázsonyi ellen, Hieronymi javára adják le szavazatukat. A mese világába tartozik tehát az az állítás, mely azt hangoztatja, hogy dr. Vázsonyi Vilmos a vasutasoknak köszönheti mandátumát.

A kormány bukik. Vörös László lesz kereskedelmi miniszter. Rövidre rá a Kuria is felment minket, de még mindig fel vagyunk függesztve. Ismét Vázsonyi Vilmos dr. veszi kezébe az összes felfüggesztett vasutasok ügyét. Közbenjárt a jólelkű Vörös Lászlónál és kieszközli, hogy Vörös László kereskedelemügyi miniszter az összes felfüggesztett vasutasokat — büntetlenséget biztosítva számukra — visszahelyezi állásaikba, a még folyamatban lévő összes bűnpereket pedig királyi kegyelem kieszközlésével beszünteti.

Igy ért véget a nagy vasutas dráma és így adott vissza minket Vázsonyi Vilmos dr. hivatásunknak, családunknak és a társadalomnak.

Állj elő Seide Artur és cáfold vagy erősítsd meg szavaimat. Ha a cáfolást kísérelnéd meg, tanuságtételre hívom a 13-as bizottságnak többi tagjait, tanuságtételre hívom az akkori sajtó minden egyes organumát, tanuságtételre hívom a becsületes vasutasok ezreit. Mert vannak ezrével ilyenek.

Ha pedig megerősíted mindazt, amit előadtam, akkor régi szeretettel kérdelek: lehet-e, illik-e és szabad-e magyar vasutasnak Vázsonyi Vilmos dr. ellen emelni fel kezét?

És ha a vasutasok félrevezetve, egy elferdített tényállás hazug előadásától, ezt mégis megteszik, kiknek kötelességük Isten és ember előtt, hogy ettől a gyalázatos, undok árulástól, ettől a Judás-szereptől a vasutasokat visszatartsák?

A mi kötelességünk, a volt 13-as bizottság tagjainak kötelességünk ez elsősorban és ezek között is első helyen te állsz, mint a volt 13-as bizottság elnöke.

Seide Artur miért hallgatsz?

Miért hallgatsz éppen te, aki Vázsonyi Vilmosnak védence is voltál?

Mielőtt erre a kérdésre felelnél, a szándékosan megtévesztett, félrevezetett és megcsalt vasutasok felvilágosítására szíves tárgyalgossággal fogom ismertetni a Vázsonyi-Batthyány-harc okát és lefolyását.

A főváros egyik kerületében választás volt. Batthyány gróf, aki a Vasutas Szövetségnek és az Allami Tisztviselők Szövetségének egyaránt elnöke, összehívatta a kerület összes tisztviselőit — vasutasait is —, hogy a kormányjelölt érdekében kordeskedjék közöttük.

Vázsonyi Vilmos, aki az ellenjelöltet támogatta, másnap, január hó 19-én, egy választói gyűlésen Batthyány hiúságát akarván ostromozni, azt állította a többek között, hogy Magyarországon még gombozó egyesület sem tud megalakulni másként, mint úgy, hogy Batthyányt választja elnökéül.

Vázsonyinak erre a kijelentésére Batthyány január 21-én egy teljesen durva és éppen séggel nem arisztokratikus hangú beszédben és amellet orozva — mert burkoltan és kétértelműen — Vázsonyit polgári és férji becsületében támadta meg.

Erre a tisztességes emberek között nem

szokásos támadásra azután felordított Vázsonyi Vilmosban a férj, az apa és az ember és január hó 22-én, miután előbb a szövetségben viselt ügyészi állásáról — amelyet egyedül ő töltött be mindig díjtalanul — és tiszteletbeli tagságáról egy hozzád intézett levélben lemondott, megírta és közzétette az „A Nap” című napilapban a Batthyányra adresszált „Válasz”-át, melyben a Vasutas Szövetséget és a vasutasokat éppugy, mint megelőző beszédeiben, meg sem említi.

Már most mondd meg nekem, Seide Artur, vagy mondja meg a becsületesen és tárgyilagosan gondolkozó vasutasok közül bárki, hogy hol, mikor és mivel sértette meg Vázsonyi Vilmos akár a vasutasokat, akár a Vasutas Szövetséget?

A való az, hogy néhány kitartott ember, aki a maga céljaira eddig is fel tudott használni minden egyenetlenséget a szövetségben, erőnek erejével szolgálatokat akart tenni Batthyány grófnak azzal, hogy a vasutasokat ebbe, a rájuk egyáltalán nem tartozó ügybe, minden áron bevonszolta, hogy azután a grófi hátvód felhasználásával a maga kicsiségének és aljasságának sarát az érintetlen jellemű Vázsonyi Vilmos arcába fecskendezhesse.

Annak a Vázsonyi Vilmosnak arcába, aki minden tulás nélkül a vasutasok megváltójának tekinthető, mert bátran állíthatom, hogy önelküle a vasutasok még most is ott tartanak, ahol 1904 előtt voltak.

És a vasutasoknak az a része, amelyik Batthyány Tivadarnak még ma is hatalmas kormányférfiut sejt és nem veszi észre, hogy Batthyányt nemcsak alulról, de felülről sem veszik komolyan, készséggel adja oda magát eszközül arra, hogy Batthyány közéleti szereplésének folytonossági hiányait megfelelő számu és kellő nagyságu flastromokkal takarja el.

A vasutasoknak ez a része tolaikodó módon akar a vélt jutalom vagy alkalmi ellenszolgáltatás reményében Batthyáynak szolgálatokat tenni.

És Batthyány, akinek a vasutasokért kifejtett „áldásdus” működésével az épszeműek és az épeszüek régtől fogva tisztában vannak, egyes pózolásaiival és nagyhangú szólamaival a maga nagyságának hitét a naiv lelkek meggyőződésében még ma is fenn tudja tartani, dacára annak, hogy néhány — más által elkészített és rosszul vagy kevésbé rosszul elmondott — szavaltán kívül semmi egyebet nem tett a vasutasokért, mint azt, hogy a fizetésrendezés ügyét mesterséges módon huzta és halasztotta hosszú ideig, mert már 1906-ban ígéretet tett a kormánynak, hogy a vasutasok fizetésrendezését 1908-ig elsikkasztja. Ezt vak dühében a képviselőházban ő maga ki is kottyantotta, illetéktelenséggel és izgatással vádolva Ludvig Gyulát, a Máv. elnökigazgatóját, amiért vele, a volt hajóskapitányval szemben a fizetésrendezést sürgette és a gróf ur politikai számításait keresztülhuzta azáltal, hogy a fizetésrendezés ügyét elsikkasztani nem engedte. Ha a vasutasok ebből az egy tényből sem tudják Batthyány halhatatlan érdemeinek megfelelő babérkoszoruját megfenni és ha Batthyáynak ez a vérlázító cinizmusa sem kergeti areukba a vért, akkor igazán jól teszik, ha Batthyáynak mindenbeni ellentétét, vagyis Vázsonyi Vilmost iparkodnak darabokra tépni. Azt a Vázsonyi Vilmost, aki a fizetésrendezéssel kapcsolatos, szegyeinteljes pragmatika sérelmes intézkedései ellen egy-maga egy több óras beszédben egész tudásával szállt sikra. Beszédének reális eredménye nem volt, de nem is lehetett, mert hisz az „én szövetségem” elnökének, aki szintén ott ült a parlamentben és hallgatott, mint dinnye a fűben, semmi kifogása vagy észrevétele sem volt a pragmatika ellen.

Ezek mind megeáfolhatatlanul való dolgok. És ha ily körülmények között egy politikai harc, egy képviselőválasztás alkal-

mából Vázsonyi és Batthyány között kizárólag politikai és személyes természetű ellentétek támadnak, mi joga és mi okon tolaikodik a vasutasok egy kis része az összvasutasság nevében vagy akár a Szövetség nevében e két férfit viaskodásába? És ha erre a semmivel sem indokolható tolaikodásra mégis rávetemedik, hogy meri a vasutasok nevében támadni és ócsárolni Vázsonyi Vilmost egy Batthyány Tivadarral szemben?

Erre is megfelelek.

Batthyány a hatalom árnyékában hűsülő férfit, akitől — mint azt már fentebb említettem — sokan sok jót, sok édességet várnak, dacára annak, hogy nincs az a vasutas, aki Batthyánytól vagy közbenjárásától valaha is valamit nyert volna, Vázsonyi pedig — horrendum dictu — ma is ellenzéki és — per amorem Dei — zsidó.

Az a jelszó, amit Batthyány emberei a főváros III. kerületében kiadtak, behatolt immár a szövetségbe is.

„Le a kutya zsidókkal” kiabálják már nyíltan egyes kerületi elnök urak és egy-néhány tisztviselője a szövetség központi vezetőségének.

Vázsonyiban a zsidót üldözi ma a vasutasoknak Batthyányval tartó egy része. És ezt az aljasságot nyíltan hirdetik is abban a Szövetségben, melynek 9000 zsidó tagja és 26 zsidó kerületi elnöke van.

Az antiszemitizmus tehát diadalmasan bevonult a Szövetségbe, amelynek falait a politikai párttekintetek már amugy is meg-ingatták. Ezért esnek tajtékzó dühvel Vázsonyi Vilmosra, aki a „szeretett és imádott” elnököt megsértette.

És te ezt mind eltűröd Seide Artur? Azt hiszed, hogy a hála kötelezettségének eleget teszel azzal, ha hallgatsz vagy ha vissza-lépsz, jobban mondvá megszököl a csatatérről?

Sarlay János, Vázsonyi Vilmos egykori egyik védence elnökösdit játszik azokon az üléseken, amelyeken müfelháborodásokat mutatnak be az antiszemita jezsuiták Vázsonyi ellen.

Te meg Seide Artur, Vázsonyi másik védence, szó nélkül tűröd Vázsonyi meg-rágalmazását és inkább el akarod hagyni helyedet, semmint nyíltan és férfiasan Vázsonyi oldala mellé állj akkor, amidőn ily méltatlanul hurcolják meg azt a nevet, amelyet száz és száz vasutas-család gyermeke ma is imájába foglal, mert téged, mert minket, mert az áldozatok százait a hatalmi önkény karmai közül kiszabadította.

Seide Artur! Azt mondják, lemondtal. Neked nem szabad lemondanod. Rád a vasutasoknak szükségük van. Ha igaz, hogy lemondtal, másítsd meg elhatározásodat. Egy hatalmas seprűt végy a kezvedbe és söpörd ki azokat a Szövetségből, akik nem odaválók. És ha nem fogna a seprőd, akkor fordítsd meg és nyelével verd ki azokat, akik a vasutasság érdekeinek, jó hírének és becsületének nagy kárára a megbizhatatlanságot, az árulást, a politikát és a felekezetiességet hurcolták a Szövetség falai közé.

De akár megmaradsz lemondási szándékod mellett, akár megmásítod azt, adj irányt, mutass utat a vasutasoknak, hogy a tisztesség, a becsület és a hála kötelmeiről meg ne feledkezzenek, hogy a köztük járó Judások szavaira fel ne üljenek és hogy Tőled, az erre leghivatottabbtól, tudják és hallják meg, hogy kiesoda tulajdonképpen dr. Vázsonyi Vilmos és hogy mivel tartozik neki a magyar vasutasság.

Ezt neked meg kell tenned.

Budapest, 1908 február 1-én.

Turcsányi Pál,

a volt 13-as bizottság jegyzője és a Vasutas Szövetség volt ügyvezető alelnöke.

A nyugoti helyi csoport vezetősége e hó 7-én, pénteken este igen fontos ülést tart.

A sátorlajnyhelyi helyi csoport ujonnan választott vezetőségi tagjainak névsora hibásan közöltetett le múlt számunkban. Szatala Albert tévesen „Hatalának” lett írva. Répási Ferenc neve pedig kimaradt a névsorból.

A síófoki helyi csoport február 16-án taggyűlést tart, amelyen a közgyűlési kiküldött fog beszámolót tartani.

A pécsi helyi csoport február hó 15-én este rendes havi taggyűlést tart.

A zólyomi helyi csoport február hó 9-én, este 1/26 órakor, a Waldmann-féle vendéglőben tartja évi közgyűlését, amelyen a központ is képviselve lesz.

A dési helyi csoport vezetősége kéri a tagokat, hogy tagsági könyveiket ellenőrzés céljából a titkársághoz adják be.

Az ujonnan megválasztott vezetőségek névsora:

Temesvári helyi csoport. Elnök Horváth János, II. elnök Kunkel Miklós, jegyzők Mihalek József és Móser Róbert, pénztáros Szokop István, ellenőrök Hudák József és Janser Ferenc, vezetőségi tagok Klammer Miklos, Weckselberger, Hegedüs Sándor, Palkó Adolf, Weisz Károly és Tarcei János, bizalmiférfaik Weismüller János, Kalmán Mihály és Gusz Mihály.

Síófoki helyi csoport. Elnök Tóth János, II. elnök Pálfi Gergely, jegyző Somogyi Mihály, pénztáros Farkas Ferenc, ellenőrök Vella Ferenc és Nagy János, vezetőségi tagok Parrag József, Tóth Károly és Papp Lajos.

Verseci helyi csoport. Elnök Dollack József, II. elnök Ring Ferenc, jegyző Krisch János, pénztáros Beck Bálint, ellenőrök Galambos Jakab és Léhnard János, vezetőségi tagok Beizer Antal, Eszterházi Mihály, Fischer Vilmos, Márin János és Nikolajevics Mihály, bizalmiférfaik Reeb Ferenc, Stein Mihály és Márin Mihály.

Keleti helyi csoport. Elnök Häusler Lajos, jegyző Pataky Mihály, pénztáros Burger Vilmos, ellenőrök Pántz Mihály, Gruber Ferenc, vezetőségi tagok Tkalecs János, Antal Nándor, Huzrik Pál, Schwarz Salamon, Keszler Lajos, Pattermann Dezső, Pintér János, Juronics Antal, Neuhauser Ignác, Zeemann József, Sánta József, Reizinger Mátyás, id. Juhász és Boros Dezső, póttagok Steiner Nándor, Máthé György, Ujvári József, Hajdu György, Landl Ferenc és Tóth Gábor, könyvtáros Frisch Ignác.

Karánsebesi helyi csoport. Elnök Borlován János, II. elnök Steinbach Péter, jegyző Simonyi Kálmán, pénztáros Eichelkraut Ferenc, ellenőrök Szauer Péter és Petrusz Ferenc, bizalmiférfaik Zimmermann Henrik, Marianek Rezső, Kandler József és Raducz Spiridon, póttag Zsehera Vencel.

Orsovai helyi csoport. Elnök Csehaiek Engelbert, jegyző Osztrovszki Ferenc, pénztáros Maraski András, ellenőrök Fincz Jakab és Mayer József, vezetőségi tagok Kocsó István, Printa Bremia, Fock András, Todorovits Péter, Csárán Miksa és Albián Jakab.

Dombóvári helyi csoport. Elnök Halmos István, II. elnök Keszler Géza, jegyző Szecsődy József, pénztáros ifj. Lehözt Péter, ellenőrök Szervácz János és Gotthárd István, vezetőségi tagok Juhász István, Bodok Ferenc, Deutschmann János és Mikolovics Imre, bizalmiférfaik Turós Sándor és Simon János.

A jövő feladatai.

(F.) Ha visszapillantást vetünk az elmúlt év történetére és annak eseményeit az elfogulatlan bíráló szemeivel vizsgáljuk: akkor nem lehet kitérnünk azon igazságalól, hogy szövetségünk eddigi tevékenysége egyoldalú volt, vagyis főképpen csak arra szorítkozott, hogy az évtizedeken át elnyomott, félrevezett és gazdaságilag erősen kizsákmányolt vasutasságot felrázza közönyösségéből és gazdasági követelések felállításával felébressze ebben a hatalmas testületben az életüsztrön magasabb követelményeit; hogy tudatára ébressze a vasutasok ezreit emberi mivoltuknak; hogy fejlessze bennük azon tudatot, hogy joguk van arra, hogy kizsárolt munkaerejük ellenértékeképpen: a megélhetésük, a jövőjük biztosíttassék.

Ezekben mertült ki nagyjában a szervezkedésünk célja és tevékenysége.

Elvitázhatatlan, hogy a múltban ennek így kellett történnie, mert oly óriási volt a nyomor a vasutasok között, hogy szó

sem lehetett egyébről, mint a gazdasági követelések minél sikeresebb és gyorsabb megvalósításáról; oly nagy volt a sinhasák hatalma és garázdálkodása, hogy a szervezetünknek minden erejét összpontosítania kellett abból a célból, hogy megtörje — ha mindjárt a legkiméletlenebb harc árán is — ezeknek a zsarnokságát.

A mozgalmunk fejlődésével azonban lépést tartott a vasuti munkások gazdasági helyzetének a javulása is.

Tagadhatatlan, hogy a vasuti munkásság — tán az egyesnek jelentéktelennek tetsző, — de az összességre óriási jelentőségű gazdasági vívmányokat tud felmutatni mozgalmára rövid történetéből.

Közismert dolog, hogy a vasuti munkások közül elég szép számmal akadtak olyanok, akik már teljesülve látták vágyaikat az eddig elért eredményekkel és megtagadta azon szervezetet, amelynek révén kicsikarhattak a vasutasok részére ugyan fontos, de az igényeket távolról sem kielégítő szociális intézkedéseket.

Eppen a fenti tény kell, hogy arra bírja szövetségünk újjáavasztott vezetőségét, hogy a vasutasok gazdasági küzdelme mellett kiváló gondot fordítson a tagok nevelésére is.

Különös súlyt kell helyezni arra, hogy a vasutasok nagy tömege megismerje azokat a társadalmi kérdéseket, amelyek a XX. század legnagyobb problémáját képezik és amelynek a megoldása: a munkásság feladatát képezi.

Meg kell, hogy ismerje a vasuti munkásság annak az eszmének, amelyért milliónyi elnyomott proletár lelksül, nemcsak a jel-szavait, hanem a lényegét is.

Kell, hogy tudatára ébredjen a vasuti munkásság annak, hogy nemcsak az a célja ennek az eszmének, hogy máról-holnapra biztosítsa neki a mindennapi — talán kissé fehérebb kenycet.

Ha mindekre ki lesz oktatva, kellően nevelve a vasuti munkásság is: ha megismertetni fogjuk vele kulturális hivatását, ha bele neveljük abba a tudatba, hogy mint kultüremberek minő kötelességeik vannak az emberiséggel szemben: akkor nem következhet be a jövőben, hogy mint átlacsony igényű, csak anyagi előnyökért lelkesülő tömeg hátat fordítson szervezetnek, eszmének, emberiségnek, csak azért, mert a pár filléres béremelés előlévélével vágyai teljesül, nem látja, nem érzi szükségét annak, hogy továbbra is megmaradjon a szervezkedésnek számára nem parkettirozott utain.

A jövő feladatainak a megoldására kell vállalkozniok mindazoknak, akik erőt, tehetséget éreznek magukban, ezeknek a megismertetésére.

Ezekre a kevesekre hárul a feladat, hogy a vasutasokban felébressze a tudás vágyát, hogy fogékonynya tegye őket ama tudományok befogadására, amelynek hiányos ismerete alig emeli ki a szellemi, valamint az ezzel szorosan összefüggő testi rabságból.

Csak azok lehetnek igazi kultüremberek, csak azok tehetnek maradandó szolgálatot az emberiség ügyének, akik agyuk legparányibb befogadó képességét telítik tudással, amelyet azután az emberiség nagy szent ügyének szentelni: képezze legfőbb ideálját.

A szentek és a „külön” betegségyőző.

Merje még valaki tagadni, hogy a nemes szakállgróf kitűnő viccelő? Miközben rólunk híreszteli, hogy mi csak tréfákat gyártunk hétről-hétre, miközben gunyosan, keserti epével ajánlja a vasutasoknak, hogy a legkitűnőbb magyar vicclapra, a „Magyar Vasutas”-ra, fizessenek elő, ezzel egyidőben, egy szuszra elköveti, csak ugy suba alatt, hogy a lóláb ki ne lássék, az új esztendő legrosszabb viccét, amelynek még hozzá a tetejébe drága ára is van. Ezt az árt pedig, sajnos, a vasutasok fizetik meg. És pedig ez alkalommal különlegesen és kizárólag a

kinevezett vasutasok. A hivatalnokok, az altisztek és szolgák egyaránt, mert az ő rovásukra, az ő bőrükre megyen ez a farsangi bohóckodás.

Árról lenne szó, hogy amikor a szentek szövetségének talpra kellene állni és megsürgetni az ugynevezett pótmemorandum kedvező elintézését, hogy főleg az altisztek és a többi ezer tátongó sebtől vérző „egyebek” sérelmei mielőbb orvosoltassanak, amikor a vasutasok adóját háromszorosára akarja a nemzeti kormány felemelni, erről törvényjavaslatot terjeszt be az országgyűlés elé; amikor a magyar államvasutak atyáskodó szelleme közmegetránkozást okozó, ugynevezett „külön” betegségyőzővel akarja alkalmazottait megnyomorítani — akkor a szentek grófi elnöke mit tesz?

Azt hinnék önök, hogy országos agitációt indít meg hivei között, hisz ezek súlyos érdekei megvédéséről kell gondoskodni. Hogy tiltakozik, hogy feliratozik, hogy interpellál, hogy mozgósítja a kerületeket és informálja a sajtót?

Dehogy teszi. Nézzetek csak szét portátok körül, kinevezett vasutasok! Óméltósága farsangi tréfát rögtönöz, hajbakap politikai ellenlábasával és beugrasztja bizalmas talpnyalói közreműködésével a naiv és hiszékeny szenteket egy olyan politikai demonstrációba, mely csak az ő hiúságos vágyainak kielégítését van hivatva szolgálni. Hogy legyen kellő háttere az ő tragikomikus párbájának. Így szokták rendezni a színházban is, hogy a félelmet és gáncsot nem ismerő hős mögé odaállítják a népet és hadsereget, mint nélkülözhetetlen statisztákat, mert így jobban fest, a hatás biztosabb.

Reánk, vasutasokra nézve azonban nem ez a fontos, hanem az, hogy az ilyen látványos felvonulásokkal eltereli a mi figyelmünket azokról az aktuális és életbevágó intézkedésekről, amelyekkel legujabban boldogítják a vasutasokat sub titulo: humanizmus.

Ez a kitűnő taktikus és színházrendező a szentek központi tisztikarában válságot inszcenál, a legferdebb és leghetetlenebb helyzetbe zavarja bele a neki nem tetsző vezetőembereket, akikért — melleleg jegyeztessék meg — még nem is oly régen, néhány hónappal ezelőtt, feltűnően exponálta magát. Mindezt azért, hogy így mesterségesen növelje a zavart a vasutasok között és hogy még jobban összegabalyítsa az amugy is homályban tapogatózó és a helyzetet tisztán nem látó ezreit a vasutasoknak. Ugy látszik azonban, hogy a szent kerületek többsége nem igen siet a tüntető állásfoglalással.

Mégis közben megtörténik, hogy a mi husunkba vágó vasutas közügyünk szekere kátyuba merül, ebek karójához kötve, ahonnan a szakállgróf és politizáló vasutas diszgardája majd csak akkor kísérli meg a kivontatást, ha már késő lesz, ha már befejezett dolgok elé leszünk állítva. Akkor aztán előlről kezdik az új darabot játszani, a müfelháborodás bohózatát, a peticionálást. Mimelni fogják a nagy erőlködést és mint rendesen, ütni fogják a mellüket, persze nagyhangon, amikor már mások kikaparták a sült gesztenyét a hamuból.

Most még nem érnek rá, nekik most még nem sietős, nem sürgősek ezek az ügyek, mert a diszbankettezés minden idejüket betölti.

Ilyen a szentek erkölce.

Bár a kinevezettek tulnyomó része nincsen a mi táborunkban, mégis kötelességünknek tartottuk az összes vasutasok érdekében, hogy a grófi őrszem és a vasutas stréberek eme szemfényvesztő játékaról a leplet lerántsuk és őket meztelenre vetköztetve állítsuk a vasutasok ítélőszéke elé.

Ha másért nem, már csak azért is szükséges volt ez, hogy a kinevezett vasutasoknak alkalom nyujtassék még idejekorán az állásfoglalásra. És mivelhogy a szent szövetség erre nem igen mutat hajlandóságot, hisz még az a bizonyos jóléti

bizottság is sürgősebbnek tartja a politizálást a betegsegélyző ügyeinek tárgyalása helyett, kénytelenek a kinevezettek a szent szövetség keretein kívül szervezkedni és tiltakozó szavukat felemlíteni, nehogy úgy járjanak, mint a fegyelmi bírósági és a nyugdíjintézeti választásoknál.

De most már hagyjuk a szenteket magukra. Csak marakodjanak tovább a koncért. Beszéljünk komolyabb dolgokról. Már jeleztük, hogy a „külön“ betegsegélyző pénztárról és általában a Máv. betegsegélyezéséről kívánunk egyet-mást, megszívlelésre méltót elmondani.

Az új betegsegélyző és balesetbiztosító törvény, valamint a kereskedelmi kormányának az a bejelentett szándéka, hogy a Máv. egészségügyi szolgálatát átszervezi és pedig már ennek az esztendőnek első felében, rákényszerítette a vasutasok zömét végrehalára, hogy figyelmét a Máv. betegsegélyző pénztárára fordítsa, mely nemcsak a vasutasok, hanem széles Magyarország ilyennemű intézetei közt egyik legnagyobb volt.

Ama alkotások egyike, amely Baross Gábor nevéhez fűződik, aki a vasutasok között tudvalevőleg nem a legjobb emléket hagyta hátra egyébként.

Alapjait még, mint a közmunkák és közlekedési ügyek államtitkára, 1884-ben rakta le. Kiépítését folytatta Lukács Béla kereskedelemügyi miniszter, aki az 1891. évi XIV. törvénycikk értelmében betegsegélyző pénztárrá alakította át.

Ezen idő eltelté óta napjainkig nem sok feljegyzésre méltó ujtás történt. Ennek az óriási intézménynek fejlesztését egy jelentős lépéssel sem vitték előbbre a vezető körök 16 év alatt. A Máv. egészségügyi szolgálatának ambíciója teljes mértékben kimerült az intézmény jó-rossz, de inkább rossz eladminisztrálásában.

Az érdekelt alkalmazottak hiába jajdultak fel és halmoztak panaszt-panaszra, hiába sürgettek reformokat, amelyek a mai kor igényeinek és követelményeinek kielégítésére alkalmasnak látszottak. E jogos kívánalmak, sajnos, nem tudtak behatolni a párnás ajtókon keresztül az adminisztráció légmentesen elzárt tapétás szobáiba. A Máv. betegsegélyző teljhatalmu vezetőségénél ilyen irányban semminemű fogékonyságot nem tapasztaltunk.

Az a rövidlátó szellem bosszulta meg magát itt, amely az egyszeri ember kurta eszű gondolkodását követte: „Az apám is így csinálta és — jó volt. Haladok hát én is a kitaposott nyomokon.“

Ez a 16 esztendő sivar korszak valóban hű kifejezője a Máv. egészségügyi szolgálatában a tehetetlenségnek és alkotásra képtelen szellemi szegénységnek.

Ilyen előzmények után az betegsegélyző törvény valósággal bombát vetett ebbe a maradi intézménybe és felrázta csendes tétlenségéből nemcsak a vezetőséget, hanem magukat a vasutasokat is.

Az első látható hatás a robbanásban nyilvánult meg. Az óriási intézmény kétfelé hullott. A kinevezettek és a munkások elváltak egymástól.

A vasuti munkások testülete az új törvény értelmében belépett mint vállalati pénztár az országos Munkás Betegsegélyző és Balesetbiztosító Pénztár kötelékébe. A kinevezetteknek egész 2400 korona fizetésig szintén jogukban állna, mint önkéntes tagoknak, a munkásokéhoz azonos jogok és köteleességek, tehát fizetési feltételek mellett ide belépni, hisz az új 1907 : XIX. törvénycikk 141-ik §-a világosan rendelkezik e tekintetben. Szóról-szóra idézzük:

„Önként biztosíthatják magukat az e fejezet alatt tárgyalt (vállalati) betegsegélyző pénztáraknál mindazok, kik a vállalattal szolgálati viszonyban állanak, amennyiben fizetésük, illetve keresetük évenként 2400 koronánál vagy naponként 8 koronánál nem több, továbbá a biztosítottak családtagjai.“

E rendelkezés szerint a Déli vasut és a többi magánvasut kinevezett alkalmazottai tulnyomólag be is léptek a vállalati pénztárba. Ugyanezt megtehette volna a Máv. is. De nem tette.

A Máv. egészségügyi főtudósai nem szívesen látták, hogy ők egy kívül álló független fórumnak legyenek alárendelve, amelyiknek utasításait követni tartoznak, amely az ő kártyáikba belelát és beleszól, amely éber ellenőrzést gyakorol. Hát gondolták, a veszett fejszének a nyele is jobb a semminél. Ha már a munkások kicsusztak, maradjanak meg legalább a kinevezettek. Így legalább a pályaorvosi szolgálat is marad, amint volt, hogy a betegsegélyző viseli továbbra is ennek költségeit.

És a Máv. kinevezettek számára, ellentétben az új törvény intencióival és rendelkezéseivel, csinálták a személyzet megkérdezése nélkül egy „külön“ betegsegélyző pénztárat, melyet természetesen továbbra is teljes abszolút hatalommal a hivatalos adminisztráció fog dirigálni. Ezt csak úgy ráadásképpen kaptuk a balesetbiztosítási kötelezettség kijátszása után.

Majd kitérünk legközelebb kimerítően a „külön“ betegsegélyző pénztár alapszabályainak sérelmes intézkedéseire. Egy és más kifogásainkat már meg is tettük az előző számban. Mielőtt végleg megállapítanók a kedvezmények és terhek mérlegét, ez alkalommal még csak azt akarjuk bemutatni pontos, számszerű adatokkal, hogy ez az új intézmény mekkora újabb anyagi megterhelést jelent a személyzetre nézve a mult-hoz képest.

A legmagasabb, maximális díjtétel alapja eddig 1460 korona fizetés volt a kinevezetteknel, amely után évenként 29 korona maximális tagsági járulékot hajtottak be. Ennél nagyobb összeget a kötelezett tagok közül senki sem tartozott fizetni.

Az új „külön“ betegsegélyzőben felemelték a legnagyobb díjtétel alapját 2400 koronára. Mi lett ennek a következménye? Hogy például egy altiszt vagy egy hivatalnok, akinek 1600 korona törzsfizetése, ezután 32 korona járulékot fog évente fizetni. Egy előfűtő, akinek 1700 koronája van, 34 koronát fizet majd. Amelyik alkalmazottnak 1800 korona a törzsfizetése, 36 koronával fog adózni. Akinek 2000 kor. a fizetése, 40 koronát s 2200 kor. után 44 koronát. Végül egy 2300 koronás hivatalnok 46 korona járulékot fizet és egy 2400 koronás altisztnek 48 korona járulékot fognak a fizetéséből hivatalosan levonni a régi 29 korona helyett.

Mutatóba egyelőre legyen elég ennyi.

LEVELEZÉS.

Pécs. (Az ócskaruhakereskedő véleménye.) A pécsi műhely számosztályában van egy Kropacsek Károly nevű altiszt, aki ugyan inkább ócskaruhakereskedőnek nevezhető, mert ezzel szívesebben foglalkozik, mint az irodai munkával.

Kropacsek urnak nagyon fáj, hogy a műhelyben a munkások nagy része szervezetenek tagja. Miután nem áll módjában, hogy megátolja a munkások szervezkedését, ennél fogva megelégszik azzal, hogy a nyelvét öltögeti szervezetünkre. Nézete szerint a helyi csoportunk nem egyéb, mint egy csorda (ő meg valószínűleg a juhászkutya), amely úgy terelődött össze.

De nem csak a szervezettel, hanem az egyes munkásokkal szemben is ilyen durvaságra ragadtatja magát, ha erre alkalma nyílik. Legutóbb egy munkástársunk tévedésből a saját ellenőrző bárcája helyett másikat akasztott le a tábláról. Kropacsek ur meglátta a tévedést s mintha csak egy gyorstűzelő Kropacsek-ágyu lett volna, úgy ontotta magából a szidalmakat: „Maga mafla, számár“ stb. épületes kifejezéseket használt, mintha csak a saját természetrajzát akarta volna az illetővel megismertetni.

A mult havi zárlatnál egyik munkástársunk az utalványokat felvitte hozzá a zárlati nap délutánján. Amint belépett az irodába, máris Kropacsek ur ökle fenyegetőleg emelkedett a levegőbe, miközben ezen szavakkal illette a nevezett munkást: „A kutya uristenét maguknak, majd megintanom én magukat!“ Munkástársunk meglepetve nézte, hogy ugyan kinek is szólhat ezen irodaltiszt durva megnyilatkozás. Kropacsek „ur“ azonban hamar észre térítette őt, mert ismét ráförmedt: „Igen, maguknak mondom, mert az egész III. osztály olyan jött-mentekből áll, mint maga is.“

Még több durva kifejezést is használt, azonban ezeket már a nyomdafesték sem bírná ki.

Ami azon szavait illeti, hogy az egész III. osztály jött-mentekből áll. erre nézve az osztály munkásai azon szerény véleményüknek adnak kifejezést, hogy a neve után itélve, valószínűbb, hogy Kropacsek ur a „jött“ és a munkások gondoskodni fognak arról, hogy „ment“ is legyen. Most pedig bemutatjuk mindenkinek, hogy tulajdonképpen kicsoda-micsoda ez a Kropacsek Ur — így ni, nagy U-val. Miután a fizetéséből nem bir megélni, a szervezett vasutasok pedig csordát képeznek, ennél fogva hozzálatott, hogy handlérozás utján tegyen szert némi profitra. Összevásárolt tehát a városban kéz alatt ócska órákat, képeket, melyek a piripócsi könyező Máriát ábrázolják, valódi uraságoktól levetett frakkokat, no meg olyan jó karban levő műszerészeti eszközöket, melyeket azok a bizonyos nénik a hónuk alatt visznek — midőn valahová sürgősen hívják őket. Mindezeket a tárgyakat azután a műhelyben a „csorda“ tagjai között sorsjátékkal kisorsolta. Most azonban rajta vészett, mert a műhelyfőnök ur tudomására jutott, hogy Kropacsek mily előszeretettel üzi a régi mesterségét, miért is szigorúan eltiltotta őt ettől.

Ez nagyon fáj szegény Kropacsek urnak s mit tehetne egyebet, dühében durván szidalmazza, piszkos nyelvére veszi azokat, akiket eddig sarcolt.

Mi nem követjük őnt, Kropacsek ur, ezen a téren, azonban az egész műhely a legmélyebb megvetéssel fordul el az ön piszkolódásaitól.

Arad-Csanádi vasut. (Adtál uram esőt, de nincs benne köszönet.) Lapunkban már számtalanszor rámutattunk arra, hogy a vasutasok fizetésrendezése csak a magasabb fizetési fokozatban levő hivatalnokoknak és mérnököknek hozott valamit a konyhára. A kis emberek joggal mondhatják, hogy csöbörből-vödörbe juttottak. Amint a Máv. nem juttatott az amugy is rossz javadalmazással bíró alkalmazottaknak a fizetésrendezésből egyebet mint alamizsnát, szakasztott ilyen módon tett az Arad-Csanádi vasut igazgatósága is.

Többek között a motorvezetők kezdőfizetése a fizetésrendezés előtt 900 korona volt, ehez járult még futási jutalék címén havonta 20 korona és minden 6 hónapban 100 korona jutalék. Benzin- és olajjutalék kitett havonta 20--24 koronát. Tehát évi jövedelmük kitett 1500—1600 koronát. A fizetésrendezés után a kezdőfizetés 1200 korona, amely látszólag jobb az előbbi fizetésnél, miután azonban az összes jutalékoktól elestek, eszerint évente 300—400 koronával kevesebbet kapnak a fizetésrendezés után, mint azelőtt. Hogy mennyire respektálja az igazgatóság a szolgálati pragmatikát, mi sem bizonyítja jobban, mint a napirinden levő 50 és 100 koronás büntetések. (Szél József motorvezetőt a közelmúltban egy csekély mulasztásért 50 koronára büntették).

Ugyanigy állnak a szolgálati idejükkel is.

A szolgálati szabályzat szerint járó 24 órás pihenőidőt csak hirből ismerik, ebben az irányban kérvényt adtak be, hogy a menetrend úgy állitassék össze, hogy kéthetenként egyszer egy teljes napi szabadságuk is legyen. Ezen kérvény folytán egy változtatták meg a szolgálati idejüket, hogy

gyakran 3 napig is folyton uton vannak. Ha még hozzávesszük, hogy a motorvezetőtanoncoknak két korona napibért adnak (ezekről a pragmatika nem is emlékszik meg), akkor elmondhatjuk a régi magyar közmondással: „Adtál uram esőt, de nincs benne köszönet. *Acsev. motorvezető.*

Szombathely. Hausz Ferenc műszaki hivatalnokkal ismét kell foglalkoznunk. Mult hó 27-én az udvari csoport 38. sz. utalványán az utalvány leadása után a 135 koronát a számosztályban törölte és 120 koronára redukálta. Ezzel 15 koronával megkárosította a munkásságot s kijelentette, hogy majd csak akkor kereshet a csoport, ha mind szentkoronás lesz.

Ez a műszaki hivatalnok szereti a potyát, ellátogat lakodalmakra, disznótorba, teaestélyeket rendeztet a neki tetsző munkásokkal, de amely munkásnak az arca öneki nem tetszik, attól meg a köszöntést sem fogadja el.

Kíváncsiak vagyunk, hogy most ha ismét lapunkban szellőztetve lesznek hitvány cselekedetei, az igazgatóság nem emeli-e fel fizetését 200 koronával, mivel jó munkásnyuzó.

Különben, ha nem javul meg Hausz ur, vannak még adataink, amelylyel el tudjuk távolítani Szombathelyről.

Epizódok a Vázsonyi—Batthyány-féle afférból.

A szentkoronás szövetség legbelsőbb vezetésében felmerült titkos villongások és a nem teljesen kielégített aspirációk előbb-utóbb nyílt kitörésre vezettek volna; a Batthyány—Vázsonyi-féle affér tehát voltaképpen csak ürügy volt, hogy a két ellentétes érdekirány egymással megmérkőzzék. Vázsonyi Vilmos személye itt már nem sokat számított, hiszen Vázsonyi Vilmos nem most bukott meg a szentkoronás szövetségben, hanem már akkor, amikor az ő politikai irányelvei ellentétbe jutottak a koalíció irányelveivel. Okos ember letére Vázsonyi Vilmosnak tudnia kellett volna, hogy az emlékezetes Bakonyi—Lengyel Zoltán-féle politikai szennyes mosás alkalmával már csak mint „előkelő idegen” szerepelt ottan s tulkomolyan vette lemondása után a pusztá udvariasságból nála megjelent küldöttség visszahívogató frázisait. Nem mindig azért kínálják meg az embert kétszer egyazon tálból, hogy abból okvetlenül kétszer vegyen is. Ha semmi másból nem, de a szentkoronás vasutasok között epidémiaszerűen dühöngő mágnásimádásból is láthatta volna már, hogy a szentkoronás vasutasnép között egy demokratának helye nincsen. Nem mondjuk, hogy örökre, de ezidő szerint — fájdalom — ilyen a helyzet. Hiszen nemcsak a vasutasoknál áll így a dolog, így van ez most széles Magyarországon mindenütt; az ésszt, a tudást, a becsületes törekvéseket egyetlen fényes származású névtulajdonos skartba teheti, ha egyébként még olyan nagy tökfűlkő is. Különben Vázsonyi Vilmos politikus, hát jól ismerheti a helyzetet.

*

A szentkoronás szövetség látszólagos kavarodásából két nyilatkozat magaslik ki: Vázsonyi Vilmos levele Szeide Arturhoz és Szeide Artur levele a szakállgrófhhoz. Mindkét nyilatkozat szövege napvilágot látott már a napilapokban, tehát feleslegesnek tartjuk azok szöszerinti leközlését. Csak éppen azokra a pikánsabb jellegű szurásokra fogunk rámutatni, amelyek egy röpke pillantást engednek a szentkoronás szövetség belviszonyaiba. Először is megállapítjuk, hogy Vázsonyi Vilmos következetlen volt. *Szervezetnek* minősítette a szentkoronás szövetséget, holott előzőleg egy kalap alatt emlegette a többi gombozó egyletekkel. Egész bátran meghagyhatta volna köztük, ezért Vázsonyira legfeljebb a többi gombozó egyletek haragudhattak volna meg jogosan, mert azokban legalább az önálló-

ságnak és következetességnek némi csekélyke nyomát lehet feltalálni; míg a szentkoronás szövetség eddigi működése a botlások és botrányok szakadatlan sorozata volt, minden kézzelfogható eredmény nélkül. Ha nincsen Ludwigh Gyula és nincsen a vasutas-klub, a fizetésrendezés még mindig ott lapulna meg a grófi ígéretek tarsolyában. Ők csak az eredményeket annektálták s hálául és elismerésül ünnepelik a grófjukat, aki ellene volt a fizetésrendezésnek, s nyilvános ülésben lehurrogják azt az indítványt, amelyben köszönetet kívánt szavaztatni egy naiv szentkoronás Ludwigh Gyulának. Grófi szempontból már az bizony igaz, hogy jól vannak idomítva. Ami a sérelmek orvoslását illeti, erre vonatkozólag csak annyit jegyzünk meg, hogy ha például a Vasuti munkások országos szövetség elnökének mult évi szeptemberi nyilatkozatai annyira ellentétben állának a most elhangzott elnöki nyilatkozatokkal, mint ahogyan az a grófi elnökkel történt, hát a Vasuti munkások országos szövetségének elnökét, mint komolyan be nem számítható embert, az öntudatos vasuti proletárság nyomban lelökné az elnöki pódiumról!

*

Csiklandós volt Vázsonyi levelében az a rész, amelyben rávilágít a szövetségi ügyészek busás honoráriumára. — Kijelenti itt Vázsonyi, hogy ő ebből a takaros összegecskéből *se nem kért, de nem is kapott egy fillért se.* — No igen, mert ő zsidó és demokrata, ő tehát mint „lelkes vasutasbarát” nem kívánt hasznot huzni a vasutasszeretéből. — Nem is neki volt az szána. — Van még kivül két ügyész: egy nemzeti és egy még nemzetibb, akik szintén lelkes „vasutasbarátok”, akár csak maga a szagállgróf. A vasutasok pedig hálás emberek, akik az irántuk érzett barátságot meg is szokták hálálni, ha a jóbarát véletlenül nemzeti hős; a demokrata és zsidó barátságára csak akkor reflektálnak, ha valami módon csávéba kerülnek. Vagyis Vázsonyi Vilmos csak addig ért valamit, amíg eszére és tudására valami nagyobb szabású ügyben szükség volt; mint-hogy pedig ilyesmire előreláthatólag hamarosan szükség nem lesz, tehát Vázsonyi Vilmos menjen a fenébe a demokratáihoz és zsidóihoz, a tyukpereket elvégzik a nemzeti és még nemzetibb ügyész urak is, 5000—5000 korona évi honoráriumért fejeként. Pedig ezek is belekoptek ám egyszer — nem is olyan nagyon régen — egymás ibrikjébe! A mult gyűlésükön vakaródtak is a szentkoronások, hogy a honatyá ügyész urak „lelkes vasutasbarátsága” kissé sokba kerül nekik, de megvigasztalták őket, hogy ezek az urak nemcsak a vasutasoknak, hanem a nemzeti ügynek is önzetlen harcosai. Ami pedig pénzbe kerül. Vázsonyi ugyan kissé indiszkrét és kiméletlen volt egykori kollégáival szemben, de mindenestre nyújtott némi utbaigazítást, hogy hajh! az őrszenek barátsága nem adatik ingyen. Vázsonyi kiméletlensége kinos zavarba hozhatta a gróf urat, aki majd más-kor intézkedik, hogy ilyen gorombább honoráriumok egy kis könyvelési művelettel más számkolumnába dugaszoltassanak be, mert a buta vasutas tömegnek éppen nem szükséges azt megtudni, hogy mekkora összegekért mentik meg a bőrit a „lelkes vasutasbarát” honatyák.

*

Szeide Artur szentkoronás alelnök ur, állítólag betegség, állítólag Vázsonyi-Batthyány-féle politikai hajbakapás miatt megvált állásától, szintén állítólag. Mert ne tessék komolyan megijedni, nem lesz ebből semmi baj se. Egyszerűen úgy áll a dolog, hogy Vázsonyi Vilmos védője volt Szeide urnak abban az időben, amikor még „mártír” volt. Ingyen védelmezte őt is, a többit is. Tehát határozottan arc, vagy hogy parlamenti stílusban fejezzük ki magunkat, pofa kellett volna hozzá, hogy egy privát affér miatt rugjon egyet azon az emberen, aki érte annyit küzdött és dolgozott. Tehát levonta magára nézve a következtetést és lemondott. No,

most! A lemondást egyszerűen nem fogadják el; hadd dörmögjön az öreg primadonna egy darabig; a kecskeszakállu szubrett majd elintézi addig az ügyeket, amíg az öreg primadonna obligát gyászheti letelnek. S az öreg primadonna célt ér, meggyászolta Vázsonyi Vilmost s enged a közóhajnak, amely őt újból a brettlire állítja. Nem megy el egyik sem, ne tessék félni, a szakállgróf „truppjába” éppen ilyen primadonna és éppen ilyen szubrett kell, mint amilyen ez a kettő. Fedák Sárikat és Küry Klárákat nem olyan könnyű fogni! Cicák legyünk, ha nem így lesz, annyira ismerjük a „truppot”.

*

Az egyesült hároni budapesti szentkoronás kerület Vázsonyi-ellenes kirohanása ne fájjon Vázsonyi Vilmosnak. Voltaképpen megtisztelő volt Vázsonyi Vilmosra nézve s csak akkor lett volna rá nézve lealázó, ha mellette tüntettek volna. Hiszen Sarlay János elnökolt ezen hirhedt gyűlésen. Csak vissza kell tekinteni az 1906. évi november 4-iki szentkoronás gyűlés lefolyására és az azt követő eseményekre, rögtön tisztában lehetünk vele, hogy ennek a szövetségnek régen letűnt már az az idő, amikor magát erkölcsi testületnek nevezhette. Sarlay János Batthyány Tivadar gróf szolgálatában —, aki ismerős az összes előzményekkel, beláthatja, hogy ez az erkölcstelenségnek olyan magas foka, aminő csak a romlott középosztály mindenre megvásárolható betolakodóban található fel, a tisztességes munkásság undorodva fordít hátat a közéleti tisztesség illetén megcsufolásának. Sarlay János és Bezeredy Ábel dr. voltak a híres gyűlés legkimagaslóbb alakjai. Csak annyi megjegyzést fűzünk hozzá, hogy ez a két alak beszámíthatóság tekintetében nagyon sok kívánni valót hagy hátra, lévén a szentkoronás szövetség alkoholelleses mozgalmának két legkimagaslóbb alakja. Ebben a hadjáratban tehát az erősebb fél mindig Vázsonyi Vilmos marad, mert erkölcsi alapon áll és tiszta önérzettel nézhet el az olyan keresztes lovagok feje fölött, mint amilyen hajdani védenca — Sarlay János.

*

A megtépzott grófi szakáll flastromot kívánt a kuszált szakáll folytonossági hiányaira. Kapható. Csak apostol legyen, aki vállalkozik a flastromszállításra. Az is akad a szentkoronás szövetség lomtárában. Ott van Lányi József, a szent szövetség házi őszere. Rögtön kiutazott a vidékre a kerületekhez rovincsolni, miközben természetesen utasította a szentkoronás kerületek elnökeit a bizalomadó azonnali beszolgáltatására, mert veszélyben forog a grófi szakáll. Hadd bugyborékoljon a szentkoronás bizalom kiapadhatatlan forrása, mielőtt még Vázsonyi egészen leszedi helyéről Magyarország legterebélyesebb szakállát. A házi handlé jól végezte a dolgát, a bizalom pontosan befolyt a grófi lazarétumba s a kapott könyöradományok hírlapilag nyugtáztattak, miután illetékes helyre már eljutottak. A jelszó tehát most az: „Flastromot a grófnak, mert veszélyben van a szakáll s mi lesz a jámbor vasutasokból, ha többé nem fedi be őket a nagy grófi szakáll?” Mert gróf és szakáll nélkül a szentkoronások nem élhetnek, amit nem mi állítunk, hanem maguk a szentkoronás keresztes vitézek, akiknek egyik kiváló alakja sörközi állapotban csahintotta bele a világba, ezt az igazságot, ami előttünk különben sem volt már régóta titok.

NYILT TÉR. *)

Köszönetnyilvánítás. Fogadják köszönetünket felejtethetlen ferj és atyánk elhunytával érzett részvétükért mindazon munkástársai, kik mély bánatunkban velünk éreztek.

Özv. Bodvay Nándorné és gyermekei.

*) Ezen rovat alatt közölttekért nem vállalunk felelősséget.

A HÉT ESEMÉNYEI.

Vasuti munkás balesete. Nagykanizsán múlt hó 23-án reggel, a 905. számú gyorsvonat, amely reggel 5 órakor érkezik Gyékényesről, amint behaladt az állomásba, a bejáratnál elütötte Krimmer József fűtőt, amint a vágányon át a fűtőházba akart átmenni, hogy szolgálatát megkezdje.

A gyorsvonat kocsijának futódészakája átlökte a másik vágányra és esés közben erős fejsérülést szenvedett, amennyiben a koponyacsont két helyen megrepedt és a fejbőr is nagy helyen lehasadt.

A súlyosan sebesült munkást két társa az állomásra vitte be, onnét pedig a kórházba szállították.

Jellemző, hogy a napilapok erről az esetről mélyen halgatnak.

Kirabolt vasuti kocsi. Ujkaránsebes állomáson, mint Orsováról jelentik, január 31-én rablást követtek el az Orsovára haladó 718. számú vonat postakocsija ellen. Ujkaránsebesen ugyanis vásár volt és a vásár után esti hat órakor mintegy négyszáz ember tolongott a pályaudvaron, hogy a vonatra felszállhasson. Amíg a kalauzok az utasokkal voltak elfoglalva, hogy őket a kocsikban elhelyezzék, eddig ismeretlen tettesek megrohanták a postakocsit, az ott levő alkalmazottat lefogták és a kocsit kirabolták. Amennyire eddig megállapítható volt, összesen nyolc postaszák hiányzik, de a rablók más tárgyakat is elvittek, azután pedig az állomás átellenes oldalán leszállva, elmenekültek. Amint a rablók leugrottak a vonatról, a vonatkísérő lármát csapott, mire az állomáson levő csendőrök néhány utassal üldözőbe vették a rablók, akiknek azonban sikerült elmenekülniök. Az egész rablás három perc alatt történt.

Rablás egy vasuton. Helsingsforsból táviratozzák: Két vasuti tisztviselőt, akik a teherpályaudvarról két pénzzel telt ládát vittek a főpályaudvarra, 28-án délután négy fölfegyverzett rabló megrohanta. Az egyik tisztviselőt megölték és az egyik ládát elrabolták. A tettesek elmenekültek.

Dráma a sineken. Pétervárról jelentik, hogy a Baku melletti Kischly állomáson a vonat halálra gázolt egy munkást. Egy csomó munkás, akik a mozdonyvezetőt tartották a baleset okozójának revolverrel rálöttek. A mozdonyvezető erre, hogy megmentse életét, hirtelen teljes erővel megindította a gépet, amely tíz munkást megölt és nagyon sokat megsebesített.

A magyar vasutak járműállománya az 1906. évben 3178 mozdony, 2348 szerkocsi, 6722 személykocsi, 76.098 teherkocsi és 274 postakocsi, tehát összesen 88.620 jármű volt. A gyarapodás az előző évhez képest 3639 jármű volt, még pedig 26 mozdony, 28 szerkocsi, 61 személy-, 3519 teher- és 5 postakocsi.

Petroleummotor és villamosság a bajor államvasutak szolgálatában. A belga államvasutak Pieper cég által egy oly kis lokomotívot építettek, mely részben petroleummotor, részben villamosság által tartható üzemenben. A rendes indítást a petroleum-explóziómotor végzi, amely 40 lóerőt tud kifejteni. Ez egyúttal a dinamogéppel is össze van kötve, amely aztán egy akkumulátortelepet tölt, melyben 88 Tudorelem van. Ezzel a lokomotív alkalmassá válik minden különleges szolgálatra. Ha ugyanis oly nagy teljesítményre van szükség, amelyet a petroleummotor egyedül nem győz, akkor az elektromos erővel egészíti ki a sajátját.

VEGYES.

A sátoraljaujhelyi csoport felkéri a tagtársakat, ha valamely munkástársunk Deutschmann László rágalmairól halott és bizonyítani tudja, azt a vezetőségnek rövid időn jelentse be.

A sátoraljaujhelyi helyi csoport minden vásár- és ünnepnap délután helyiségében összejöveteleket és szórakozó délutánokat tart, amelyre a t. tagtársakat ezuton is meghívja

a vezetőség.

A székesfehérvári helyi csoport egyleti helyiségét a Szűts-féle József-utcai vendéglőből, a Deák Ferenc-utca 25. szám alatti Matussek Istvánné-féle vendéglőbe helyezte át.

Hivatalos óra: minden csütörtökön este fél 8 órától, taggyűlés minden hó utolsó szombatján, vezetőségi ülés minden hó első keddjén.

Könyvtári órák csütörtökön este 7—8-ig, vasárnap d. u. fél 2-től 4-ig.

Intim-Színház. A fővárosi szórakozó helyek között a legnagyobb népszerűsége tett szert a *Sándor-téri Intim-Színház*.

Az előadások délután 3—7-ig tartatnak. Színre kerülnek egyfelvonásos boházatok és magán-számok. Naponta zsufolt nézőtér előtt folynak az előadások s a színház rövid fennállása óta máris kedvence szórakozó helye a finom izlésű közönségnek.

A műsor diszkrét és válogatott, olyannyira, hogy főleg hölgyközönségből kerül ki publikuma. A vasutasoknak melegen ajánljuk a színházat, ha nemes szórakozást akarnak találni.

Vasárnap délután két előadás van: az egyik 3—5-ig, a másik 5—7-ig tart.

MULATSÁGOK.

A nagykanizsai helyi csoport 1908 március hó 1-én saját könyvtár javára estélyt rendez. Közelebbit annak idején a meghívók nyujtanak.

Meghívó. A vasuti munkások országos szövetségének székesfehérvári helyi csoportja 1908. évi február hó 22-én (szombaton) saját könyvtára javára, a „Magyar Király” szaloda termeiben a DV. dalegylet közreműködésével zártkörű táncmulatságot rendez. Belépti-díj: Személyjegy 1 kor., családjegy 2 kor. Kezdeté este fél 9 órakor. A zenét Pozsár Lajos jóhírű zenekara szolgáltatja. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak. Kérnek a t. hölgyek minél egyszerűbb öltözékben megjelenni.

A nyugati helyi csoport saját könyvtára javára e hó 16-án, vasárnap este, a Váci-ut 36. sz. alatti vendéglő összes helyiségeiben táncal egybekötött kedélyes estélyt rendez. Részletek a jövő lapban.

Meghívó. A vasuti munkások országos szövetségének nagybecskereki helyicsoportja 1908. évi február hó 8. napján a Kaszinó kistermében, saját könyvtáralapja javára *zártkörű táncvigalmat* rendez. Belépti-díj: személyenként előre váltva 1 korona, a pénztárnál 1 korona 20 fillér, a szövetségi tagok és családtagjaik részére 70 fillér. Kezdeté este 8 órakor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Minden belépőjegy egy szerszám tombolajegy is s minden egyes jegy föltétlenül nyer.

A pécsi helyi csoport 1908. évi február hó 8-án, a Scholz-sörészarnok nagytermében, Kóródi Károly kedvelt zenekara közreműködésével *zártkörű táncvigalmat* rendez. Belépti-díj: személyenként 1 korona 60 fillér, családjegy (1 férfi 2 hölgy) 4 korona, szövetségi tagoknak személyenként 1 korona. A tiszta jövedelem a létesítendő dalárdalap javára lesz fordítva. Kezdeté este 8 órakor. Jegyek kaphatók a meghívó előmutatása mellett a rendezőség tagjainál, Csapó I. cukrászdájában és este a pénztárnál.

A nemes cél megkívánja, hogy egy-egy jegyet minden tagtársunk megváltson.

Szerkesztői üzenetek.

Orosházi podgyászshordár. A szükséges lépéseket a szövetség már megtette.

Kanizsa. Dr. L. J. Sas-utca 7.

Kolozsvár. Jövő számra marad. Későn érkezett.

Kiváncsi. Az ortodox zsidó boltosok küldött-sége azt kérte Kossuthról, hogy vasárnap helyett szombaton tarthassanak szünetet, vasárnap azonban nyitva tarthassák üzleteiket. A küldöttséget természetesen ugyanaz a gróf Batthyány vezette, akinek öbudi kortesbeszéde nyomán hangzott el, hogy üsd a zsidót.

Dés. Megirtuk. A honosítás ügyében intézkedünk. Amit „ők” tudnak, azt mi is meg tudjuk tenni. Pár nap múlva levél megy.

Az utóbbi időben a szentkoronás szövetség egy-két züllött munkásalakja szemenszedett rágalomokkal illeti a szervezett munkásságot.

Felhívjuk a vasuti munkásokat, hogy az esetben, ha értesülésükre jut, hogy a szentkoronás szövetség a munkásokat gyűlésre hívta össze, erről a körülményről a központi vezetőséget távirat vagy telefon útján azonnal értesítsék.

Kiadóhivatali üzenetek.

Többeknek. Minden reklamáció vagy lakásváltoztatás bejelentése alkalmával kitüntetendő, hogy az illető melyik helyi csoportnál fizeti tagjárulékait.

Felelős szerkesztő: **Faragó Dezső.**

Világosság könyvnyomda r.-t. Budapest, VII. Nyár-utca 1.

Első Leánykiházasító Egylet mint Szövetkezet. (Gyermek- és életbiztosító intézet.) Budapest, VI. ker., Teréz-körut 40—42. Alapított 1863-ban. Folyó év január havában 1,602.900 korona értékű biztosítási ajánlat nyújtott be és 1,380.800 korona értékű új biztosítási kötvény állított ki. Biztosítási összegek fejében a folyó évben 159.771 korona 33 fillér és az intézet fennállása óta 12,557.657 korona 24 fillér fizettetett ki. Ezen intézet a gyermek- és életbiztosítás minden nemével foglalkozik a legolcsóbb díjtételek és legelőnyösebb feltételek mellett.

HIRDETÉSEK.

E rovat alatt közlöttékért a kiadóhivatal nem vállal felelőséget

FRIEDMANN HERMAN
törvényszékiileg bejegyzett órásmester
Budapest, VIII., Vas-utca 19.
(A Rókus-kórház közelében.)
Ajánlja 3 évi jótállás mellett a legpontosabban kipróbált, jól járó
„VASUTI ÓRÁT”
Ára 7 korona.
Ezen órát utánvétel mellett, vagy a pénz előzetes beküldése ellen szállítom. — Meg nem felelő óráért a pénzt visszaadom.

Teljesen elfogyott a Magyar Vasutas Naptár

== 1908. évi kiadása. ==

Felkérjük mindazokat, akiknek még naptárra szükségük van, hogy haladéktalanul jelentsék be hány példányra tartanak igényt az esetleges második kiadásból

a Magyar Vasutas Naptár kiadóhivatalába.

SERTÉSPOR.

Sertése szépen fejlődik, gyorsabban nő, hamarabb hizik és egészséges marad, ha eleségébe naponta világhírű **MANHATTAN sertéstápporunkból** csekély mennyiséget ad. 5 kilós postacsomag 5 korona postautánvétellel. — **Hasznos tanácsadó** házi állataink hizlalása és táplálásához valamint, ezek betegségeiről s ettől való megóvhatásukról című, minden gazdának nélkülözhetetlen tanulságos könyvet minden rendeléshez ingyen mellékeljük.

MANHATTAN Vállalat
Budapest, VII., Verseny-utca 6. sz.

5 kilós postacsomagok ezrivel küldetnek szét a világ minden részébe.

Kedvező alkalom!

6 koronáért

küldök 4 és fél kiló (kb. 50 darab)
:: kevéssé megsérült, finom, enyhe ::

pipereszappant

rózsa, liliumtej, orgona, ibolya, rezeda, jázmin és gyöngyvirágból szépen összeválogatva. — A pénz előzetes megküldése esetén vagy utánvétellel küldi:

Auffenberg József

Budapest, VII., Verseny-utca 6.